

LETO XXII. Štev. 261

GLAVNI IN ODGOVORNI

UREDNIK

IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

NEWYORSKI MLINI MELJEJO POCASI

MEDNARODNE SILE OZN

naj bi ločile napadalce od napadene dežele

Generalna skupščina je sprejela kanadsko resolucijo in azijsko-afriško o nagli intervenciji organov OZN za nadzorstvo nad premirjem

New York, 4. nov. (AFP). Generalna skupščina OZN se je sestala preteklo noč ob 2.40 k izredni seji. Na dnevnem redu so bili poročila generalnega sekretarja, odgovor Egipta, Francije in Velike Britanije na resolucijo Generalne skupščine o opustitvi sovražnosti in dve ameriški resoluciji.

Prvi je govoril egiptski delegat Lufti, ki je prebral zadnje egiptsko pismo generalnemu sekretarju, v katerem Egipt protestira, ker Velika Britanija, Francija in Izrael niso sprejeli poziva OZN o ustavitvi sovražnosti. »Potrebni so drugačni ukrepi, da bi onemogočili agresijo in obnovili mir,« je dejal. »Egipt je miroljubna dežela in je ni moč prepušiti brezobzirnemu ravnanju velikih sil. Egipt se brani in se bo še nadalje branil.«

Cabot Lodge išče daljne vzroke

Nato je ameriški delegat Lodge predložil dve resoluciji. Dejal je, da je treba urediti vprašanja, ki so povzročila sedanji položaj, z miroljubnimi sredstvi. Obtožil je obe strani, da teptata sporazum o premirju v Palestini. OZN je odgovorna za to, kar se je zgodilo. »Očitno je, da nismo ukrenili vsega, kar bi bilo treba,« je rekel Lodge in menil, da utegne ameriška resolucija o Palestini postaviti temelje za konstruktivno akcijo. Komisija OZN, sestavljena iz 5 članov, ki jo predlaga ameriška resolucija, bi se lahko obrnila za priporočila na Generalno skupščino in na Varnostni svet, s čimer bi zaščitili koristi zainteresiranih dežel. Nato je prešel na resolucijo o Sueskem prekopu in pri tem ugotovil, da so dogodki v bližnji preteklosti povezani s sedanji sovražnostmi.

Potem je govoril irski delegat, ki je poudaril, da med sedanjimi napadalci in fašisti ni nobene razlike. Nato so govorili nizozemski, filipinski, sirske in indijski delegati. Indijec Artur Lal je izjavil, da je zdaj položaj slabši, kot je bil pred dvema dnevnoma, ko se je Generalna skupščina privkrala sestala. Ameriški resoluciji sta »priporočljivi« in jih je treba preučiti, vendar pa je treba »tako nekaj ukreniti«. V imenu 19 afriških in azijskih dežel je predložil resolucijo, ki poziva generalnega sekretarja, naj začne pogajanja o prekinitvi sovražnosti v roku 12 ur. To bi bil »začasen ukrep« in »očitno najmanj, kar je moč zdaj storiti«. Predlagal je dalje, naj generalni sekretar v roku 72 ur predloži poročilo o položaju. Po njegovem mnenju bi bilo 12 ur dovolj, da bi našli izhod iz sedanjega položaja, saj se je tudi ultimatu Egiptu glasil na 12 ur.

Pearsonov načrt

Kanadski zunanji minister Pearson je ugotovil, da je zdaj neposredni cilj, ustaviti sovražnosti in doseči umik s tega pod-

načrta, kakor je že določen v resoluciji, ki jo je sprejela Generalna skupščina. Poudaril je, da njegov predlog ni v nasprotju z resolucijo, ki jo je predložil indijski predstavnik.

Ameriški delegat Cabot Lodge je takoj nato izjavil, da se v celoti strinja s kanadsko resolucijo in da ji daje prednost. Naslednji govorniki so bili urugvajski, jemenski, libanonski, bolivijski in izraelski delegati. Ta je izjavil, da se izraelska vlada strinja s tem, da bi takoj ustavili sovražnosti, s pogojem, da bi v to privolil tudi Egipt. Predlagal je neposredna pogajanja z Egiptom.

Soboljev terja drugačne ukrepe

Naslednji govornik je bil afganistanski delegat, nato pa je govoril sovjetski delegat Soboljev.

Pobuda Varnostnega sveta

za sklicanje Generalne skupščine OZN v zvezi z dogodki na Madžarskem

New York, 4. nov. (Tanjug). — Na zahtevo ameriškega predstavnika se je davi okrog 9. ure sestala Varnostni svet, da bi proučil najnovejši položaj na Madžarskem. Cabot Lodge je Varnostnemu svetu predlagal, naj bi z določenimi spremembami znova izglasovali resolucijo o položaju na Madžarskem, ki so jo že sprejeli na nočni seji Sveta.

V spremenjenem besedilu ameriške resolucije je rečeno, da mora SZ »brez odlašanja umakniti vse svoje sile iz Madžarske«. Resolucija prav tako poziva SZ, naj preneha pošiljati oborožene sile na Madžarsko.

Sovjetski predstavnik Soboljev

VREMENSKA NAPOVED

za ponedeljek, 5. novembra
Suho, z delno oblačnostjo. Temperatura ponoči med -6 in -2, v Primorju okoli 4, najvišja dnevna temperatura med 3 in 7, v Primorju do 13 stopinj C.

ki je poudaril, da sta Velika Britanija in Francija s svojo intervencijo ne samo poteptali voljo OZN, temveč izzvali tudi mednarodno vest in moralo in hudo prizadeli OZN. Najnovejši dogodki v celoti razkrivajo hinavščino anglo-francoskih izjav o vojna se razširja in grozi zajeti ves Srednji vzhod. Generalna skupščina mora proučiti drugačne ukrepe, da bi preprečila agresijo in uničenje Egipta.

Potem so razpravo prekinili z izjavo predsednika Generalne skupščine, da so potrebni pozitivni in nujni ukrepi. Razprava se je znova začela okrog pete ure zjutraj. Govorili so kostariški, cejlonski, jordanški, mehiški in salvadorski delegati, ki je zahteval, naj bi takoj glasovali o azijsko-afriških in kanadskih predlogih, nakar so sejo prekinili na zahtevo Avstralcia Walkerja, ker bi se naj zaradi najnovejših dogodkov na Madžarskem v 30 minutah sestala Varnostni svet in se posvetoval o ukrepih sprčo ondotnega novega položaja.

Ko je Skupščina ponovno nadaljevala delo, je najprej govoril siamski delegat in podpril kanadsko in azijsko-afriško resolucijo, nato pa je bila razprava na

predlog danskega delegata zaključena. Približno ob pol osmih so glasovali o kanadski in azijsko-afriški resoluciji.

Kanadska resolucija

Kanadska resolucija pravi: »Generalna skupščina ugotavlja, da je treba nujno doseči izpolnitev njene resolucije z dne 2. novembra in zato zahteva, naj generalni sekretar predloži v roku 48 ur predvsem Generalni skupščini načrt o izredni mednarodni sili OZN, ki bi s pristankom zainteresiranih narodov zagotovila ustavitve sovražnosti v soglasju z določbami prve resolucije in ki bi to opustitev sovražnosti nadzorovala.«

Resolucija je bila sprejeta s 57 glasovi, 19 delegatov se je glasovanja vzdržalo. Glasovanja so se vzdržale vzhodnoevropske dežele, SZ, Egipt in druge.

Azijsko-afriška resolucija

Nato so glasovali o resoluciji azijsko-afriških narodov, ki pravi: »Generalna skupščina z obžalovanjem ugotavlja, da vse zainteresirane strani še niso privolile v to, da bi izpolnile njeno (Nadaljevanje na 3. strani)

Delavsko-kmečka vlada na Madžarskem

Sovjetska vojaška začasna pomoč za obnovo reda in miru

Budimpešta, 4. nov. Kot poroča madžarski radio, je Janos Kadar danes razglasil, da je bila ustanovljena revolucionarna delavsko-kmečka vlada. Poudaril je, da je množično narodno gibanje, ki se je začelo 23. oktobra z namenom, da bi odpravili prejšnje napake in zavarovali neodvisnost in suverenost naroda, zaradi slabosti vlade Imre Nagya in zaradi čedalje močnejših vplivov kontrarevolucionarnih elementov, ki so se vmešali v delavsko gibanje, spravilo v nevarnost madžarske socialistične pridobitve, ljudsko državo, oblast delavcev in kmetov in obstoj dežele. »Nas, madžarske rodoljube, je to spodbudilo, da smo ustanovili madžarsko delavsko-kmečko vlado.«

Vlada je sestavljena takole: predsednik vlade Janos Kadar, podpredsednik vlade, minister oboroženih sil in javne varnosti dr. Ferenc Muenich, državni minister György Marosán, zunanji minister Imre Horvath, minister za finance Istvan Kosa, minister za obrt Antal Apró, za kmetijstvo Imre Degei, za trgovino Sandor Ronai.

Predsednik vlade Janos Kadar je nato v radijskem razglasu pripomnil, da za sedaj še niso zasedeni vsi resori. Ko bodo obnovili zakoniti sistem reda in miru v državi, bodo prišli v vlado tudi predstavniki drugih strank, ki so za ljudsko demokracijo, ljudje, ki bodo pripravili braniti pridobitve socializma.

Proglas nove vlade

Madžarska radijska postaja je davi objavila naslednji proglas madžarske revolucionarne delavsko-kmečke vlade:

Bratje, delavci, kmetje, vojniki in tovaršarji, narod preživlja hude dni. Oblast delavcev in kmetov, sveta stvar socializma, je ogrožena. Ogrožene so vse pridobitve, ki so jih izvojevali madžarski delovni ljudje, predvsem vi, madžarski delavci, z lastnim delom, požrtvovalnim herojskim delom v minulih dvanajstih letih. Kontrarevolucionarji so čedalje predrznejši. Neumisljeno preganjajo pristaje demokracije. Pristaši pušičnih križev in drugi zločinci ubijajo poštene rodoljube, naše tovarše. Zavedamo se, da je v domovini še mnogo neurejenih vprašanj, čaka nas boj, v katerem bomo morali premagati težave. Življenje delovnih ljudi še zdavnaj ni takšno, kakršno bi moralo biti v deželi, ki gradi socializem.

Sporočilo tajništva za notranje zadeve

Beograd, 4. nov. (Tanjug). Državno tajništvo za notranje zadeve je objavilo tole sporočilo:

Danes je na nekaterih krajih ob naši severni meji prišlo na jugoslovansko ozemlje nekaj oboroženih skupin madžarske vojske in državljani. Vse te ljudi so prijeli naši obmejni organi in jih razorožili. Poslali jih bodo v odrejena sprejemališča.

Vzporedno z doseženimi rezultati v zadnjih 12 letih je počela klica Rakosi-Gér vrsto hudih napak in je hudo kršila zakonitost. Vse to je upravičeno izzvalo ne-

Program neodvisnosti in suverenosti

Prijateljski odnosi z vsemi socialističnimi deželami — Demokratizacija ljudske oblasti in gospodarstva — Po obnovi miru in reda odpoved varšavskega pakta in umik sovjetskih čet iz Madžarske

1. Zagotovitev nacionalne neodvisnosti in suverenosti dežele.
2. Obramba ljudske demokracije in socializma pred sleherno agresijo, obramba socialistične ureditve in zagotovitev nadaljnje napredka na poti izgradnje socializma.
3. Konec bratomorne vojne, obnove reda in miru v deželi. Vlada ne bo trpela, da bi s kakršnim koli izgovorom preganjali delovne ljudi, ki so aktivno sodelovali v zadnjih dogodkih.
4. Ureditev pristnih prijateljskih odnosov z vsemi socialističnimi deželami na podlagi načela popolne enakopravnosti in ne vmešavanja v notranje zadeve drugih dežel. Gospodarski stiki in vzajemna pomoč morajo temeljiti in jih je treba urejati na podlagi istih načel.
5. Mirno sodelovanje z vsemi deželami ne glede na družbeno in državno ureditev.

zadovoljstvo delovnih ljudi. Reakcionarji pa imajo svoje sebične namene. Napadli so naš ljudsko-demokratski sistem. To pomeni, da nameravajo vrniti tovarne in podjetja kapitalistom, zemljo pa veleposestnikom. Horthyjevi žandari in ječarji so že mobilizirani in so začeli delovati, da bi spet zatirali ljudstvo. Njihova zmaga ne bi prinesla blaginje, svobode in demokracije, temveč suženjstvo, bedo, brezposelnost in nesmisleno zatiranje gospode.

Izigrani rodoljubi

Reakcionarni elementi so izkoristili napake v izgradnji ljudske demokracije in so zavedli mnoge poštene delavce, zlasti velik del mladine, ki se je priključila gibanju s poštenimi rodoljubnimi nameni. Vsi poštene rodoljubi so hoteli nadaljnjo demokratizacijo družbe političnega in gospodarskega življenja v deželi, da bi tako zagotovili trdne temelje socializma v naši domovini. Povzdignili so svoj glas za to, da bi Madžarska postala močna in bi napredovala, da bi postala svobodna suverena država, ki goji prijateljstvo z ostalimi socialistični-

mi deželami. Zaradi tega je neumestno in napak, če bi jih obtožili za to, ker so sodelovali v gibanju. Pri tem ne smemo pozabiti, da kontrarevolucionarne sile, ki so izkoristile slabost vlade Imre Nagya, sejejo razdejavanje po deželi, ropajo in ubijajo. Nevarnost je, da bi te sile zmagale. S težkim srcem in v globoki žalosti ugotavljamo, v kakšen strašen položaj so privedli deželo kontrarevolucionarni elementi. Se več, tudi posamezni dobronamerni napredni ljudje, ki so zavestno ali nezavestno zlorabili geslo demokracije in svobode, odpirajo s tem pot reakciji.

Madžari, bratje, rodoljubi, vojniki, državljani! Treba je napraviti konec pustošenju kontrarevolucionarnih sil. Prišel je čas za akcijo. Ubrani bomo oblast delavcev in kmetov, pridobitve ljudske demokracije. V domovini bomo obnovili red, mir in varnost. V interesu naroda in domovine je močna vlada. V interesu naroda je, da ima oblast, ki bo sposobna rešiti deželo iz tega težkega položaja. Zato smo ustanovili madžarsko revolucionarno delavsko-kmečko vlado z naslednjim programom:

11. Zagotovljene bodo volitve organov upravljanja in članov revolucionarnega sveta na demokratski način.
12. Vlada bo pomagala krajevni industriji in trgovini na drobno.
13. Dosleden razvoj madžarske narodne kulture v duhu naših naprednih pridobitev.
14. V interesu naroda, delavskega razreda in domovine se je (Nadaljevanje na 3. strani)

Izraelska vlada se bo uprla mednarodnim vojaškim silam

Jeruzalem, 4. nov. (AFP). Danes je bilo tu uradno objavljeno, da se bo izraelska vlada uprla temu, da bi bile mednarodne vojaške sile prisotne na Sinajskem polotoku. Znano je, da so ta egiptovski polotok pred kratkim zavezle izraelske vojaške enote.

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE ZHA-
JALA KOT DNEVNIŠNJE
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1945 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1945 ZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S »BORBO«.

V ZASMEH UKAZOM OZN

POHOD NAPADALCA

PROTI NILSKI DELTI

London, 4. nov. Tik preden je bila ob 17. uri ukinjena vsa informacijska služba v zvezi z napadom na Egipt, je prispela še vest, da so se davi na Cipru začele vkrcavati cele divizije vojaštva v prevozne ladje in da so začeli prvi konvoji teh čet v spremstvu britanskih in francoskih vojnih ladij pluti proti Egiptu. Hkrati so odhajali tudi konvoji z orožjem in vojaško opremo. Vsa operacija je bila v malem podobna operacijam leta 1944 v zvezi z invazijo v Normandijo.

Po nadaljnjih poročilih so se francoski in angleški letalski napadi na Egipt danes dopoldne in še v prvih popoldanskih urah nenehno nadaljevali v zaporednih valovih. Med drugim so bombardirali oddelke egiptovskih tankov in oklopnikov pri Gidzehu in okrog piramid. Znova je bil močno bombardiran Kairo. Egiptovske čete se razmeščajo po vaseh in drugih krajih, ki se jih, kakor pravi angleška poročila, francoska in angleška letala izogibajo. Kaže, da so zaradi tega danes popoldne začeli bombardirati posamezne kraje in mesta.

Kairo, 4. nov. (Reuter). Glavni stan egiptovskih oboroženih sil je ponoči objavil, da je bilo med množičnimi napadi na razne kraje Egipta sestreljenih 28 francoskih in britanskih letal: dve v Suez, 2 v Aleksandriji, 7 nad Port Saidom, 7 nad Ismailijo in 10 nad Kairo.

Britansko-francoski letalski napadi so se nadaljevali vse noč in zjutraj. Včeraj je bilo sestreljenih 14 letal, med njimi 9 nad Kairo; tako je skupno sestreljenih 52 letal. V vasi Abuzabal je bilo ubitih sto ljudi, 40 jih je bilo ranjenih, 7 hiš pa je bilo razdejanih. V Abuhamadu so bile tri smrtno žrtve. Davi je prišlo do hudih letalskih napadov na predmestje Kaira.

Egiptovske oborožene sile so se umaknile s Sinajskega polotoka, da se pripravijo na bitko na območju prekopa in v ustju Nila. Ondi so ostale le enote »komandosov smrti«. Te prodirajo v Izrael, pri čemer so že uničile precej izraelskih vojaških vozil, taborišča in arške vodnjake.

Angleži in Francozi so prav tako bombardirali petrolejske naprave na Sinaju. Egiptovska letala so hudo bombardirala izraelski letališči Lidu in Aker, pa tudi Jato in Haifo.

Poročajo, da je bila uničena tretjina izraelskih letalskih sil.

Več elektrike, premoga, nafte in jekla v letu 1957

Večja proizvodnja bazične industrije bo prihodnje leto omogočila nadaljnji dvig industrijske proizvodnje za 15 odstotkov

Po osnutku zveznega družbenega plana za leto 1957 se bo obseg industrijske proizvodnje v prihodnjem letu povečal za 15 %, medtem ko določa letošnji družbeni plan povečanje za 10 %. Ta novi vzpon naše industrijske proizvodnje v prihodnjem letu ima realno osnovo v dosedanjem razvoju proizvodnje, v neizkoriščenih zmogljivostih, predvsem pa v novih proizvodnih objektih, ki smo jih letos dovršili ali jih bomo dovršili v prihodnjem letu. Pri tem gre za dovršitev tako objektov bazične industrije kakor tudi predelovalne industrije.

PRIHODNJE LETO SKORAJ 6 MILIJARD KWH

Predvsem se bo v prihodnjem letu nadalje povečala proizvodnja električne energije. Od treh novih velikih termoelektrarn je obratujeta termoelektrarna Šoštanj in Kakanj (Bosna), vsaka s dvema agregatoma po 30 MV, pred kratkim pa je začela obratovati tudi tretja velika termoelektrarna v Kolubari (Srbija) s prvim agregatom prav tako za 30 MV, ki se mu bo pred koncem leta pridružil še drugi agregat. Letos je začela na Dravi obratovati hidroelektrarna Vuhred s prvim agregatom za 20 MV, ki mu bo kmalu sledil še drugi. V kratkem bo začela obratovati v hidroelektrarni Jajce II. z novim agregatom za 10 MV, medtem ko bo hidroelektrarna Jajce I. prihodnje leto dobila dva agregata po 24 MV. Velika hidroelektrarna Zrnovnik na Drini pa bo dobila tretji in četrti agregat, tako da bo dosegla kočno zmogljivost 84 MV. Drugo leto bo začela obratovati tudi hidroelektrarna Vrla III. s prvim agregatom za 13 MV, medtem ko bosta obe manjši Očar-Banja in Medjuvršje na Zahodni Moravi dobili vsaka še en agregat, kar bo skupaj dalo novih 10 MW. Predviden je tudi začetek obratovanja hidroelektrarne Mavrovo z 2 agregatoma po 37 MV, termoelektrarni Konjščina in Kostolac pa bosta dobili vsaka po en nov agregat za 12,5 MV. Tako se bo prihodnje leto proizvodnja električne energije lahko povečala še za 1 milijardo kWh in bo dosegla okrog 5,9 milijarde kWh.

VEČ PREMOGA IN NAFTE

Tudi premoga bo verjetno prihodnje leto dovolj. Ze letos se je proizvodnja povečala za skoraj 10 % in je računati, da bo do konca leta presegla 16,5 milijona ton. Za prihodnje leto pa je predvideno nadaljnje povečanje na 17,5 milijona ton. Predvsem bo začel v večjem obsegu obratovati premogovnik Kolubara v severozahodni Srbiji za veliko su-

šilnico premoga, ki ima zmogljivost 800.000 ton na leto.

Povečanju zmogljivosti naših premogovnikov smo zadnja leta namenili znatna sredstva. Na temelju desetega natečaja za posojila iz splošnega investicijskega sklada je bilo lani odobrenih rudnikom 21,5 milijarde din za investicije v prihodnjih letih. Te investicije naj bi zagotovile povečanje proizvodnje premoga na skoraj 20 milijonov ton letno, kar naj bi dosegli leta 1959, ko bo kolubarski bazen dal 2,2 milijona ton premoga, rudnik Kreka še 1 milijon ton in rudnik Breza 800.000 ton. Letos je bil za nadaljnje investicije v premogovnikih razpisano še nov, dvanaesti natečaj. Z investicijami po tem natečaju naj bi naši premogovniki leta 1963 dosegli proizvodnjo 30 milijonov ton. Na temelju tega natečaja je bilo odobrenih še nekaj posojil, med drugim rudniku Kostolac za povečanje proizvodnje za 500.000 ton letno in rudniku Zagorje za povečanje proizvodnje za 220.000 t. Ko bodo končane investicije iz teh sredstev, bodo samo trije največji premogovniki Kreka, Kolubara in Velenje dosegli skupno letno proizvodnjo 9,5 milijona ton (Kreka 3,5, Kolubara 3,5 in Velenje 2,5).

Tudi v proizvodnji tretjega energetskega vira — nafte — nam obeta nov napredek. V novem revirju nafte v Jeremenovih v Banatu smo dovršili potrebne naprave za črpanje, zbiranje in odpremo nafte iz že navrtanih vrtnin. Te naprave imajo letno zmogljivost 60.000 ton. Z zakasnitvijo bo v kratkem začela obratovati tudi nova velika degazolniza v Lendavi z zmogljivostjo letnih 14.000 ton butana-propana, prihodnje leto pa bo nedaleč od Lendave pri Filovcih začel obratovati nov revir za pridobivanje nafte, kjer računajo z letno zmogljivostjo 20.000 ton nafte. S tega področja je važna tudi bližnja dovršitev plinovoda, ki bo od Janje lipe dovajal zemeljski plin v Zagreb.

NOVE ZMOGLJIVOSTI V ZELEZARSTVU

Naj omenimo še nekaj važnih novih zmogljivosti s področja črne metalurgije. V novi železarni Nikšić se je nedavno začela poskusna proizvodnja v obratu za hladno valjane trakovice z letno zmogljivostjo 12.000 ton. Prihodnje leto bo začela v tej železarni obratovati tudi prva SM peč za 27.000 ton jekla letno, nadalje elektropeč za 10.000 ton jekla, valjarna pločevine za 30.000 ton in valjarna težkih profilov za 10.000 ton letno. V železarni Zenica pa gredo postopno v obrat poslednji novi obrati. Valjarna žice že obratuje (letno 70.000 ton), dovršena je nova srednja valjalna proga (150.000 ton) in valjarna bandaž (15.000 ton), do konca leta pa bo dovršena še tretja nagibna SM peč. V železarni Ilijaš pri Sarajevu pa bodo prihodnje leto dovršili elektroplavž z letno zmogljivostjo 27.000 ton surovega železa. F.

Kitajska mladinska delegacija pri predsedniku Titu

Brioni, 4. nov. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes popoldne na Brionih delegacijo Kitajske mladine, ki jo vodi sekretar CK Kitajske mladine Lui Hsi Juan.

Po daljšem prisrčnem razgovoru s svojimi gosti, ki mu je prisostvoval tudi predsednik CK Ljudske mladine Jugoslavije Milijan Neoričić, je predsednik Tito prek članov delegacije sporočil pozdrave mladini Ljudske republike Kitajske.

Indijska uradna delegacija prispela v Beograd

Beograd, 4. nov. (Tanjug). — Danes je prispela v Beograd indijska uradna delegacija, da bi proučevala sistem delavskega samoupravljanja pri nas. Delegacija, ki se bo mudila v Jugoslaviji štiri dni, vodi pomočnik ministra za delo Vishnu Sahay.

Na zemunskem letališču so indijske goste sprejeli Dragi Stamenković, podpredsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Franc Popit, tajnik sekretariata za delo Zveznega izvršnega sveta, predstavniki sekretariata za zunanje zadeve ter indijski veleposlanik v Beogradu Radzasvar Dajal s člani veleposlaništva.

Pred določitvijo začetnih skladov

obratnih sredstev gospodarskih organizacij

Letos v juliju je Zvezni izvršni svet hkrati z uredbo o kratkoročnih kreditih in uredbo o posojilih za investicije izdal tudi važno uredbo o skladih obratnih sredstev gospodarskih organizacij. Po tej uredbi bo družba dodelila gospodarskim organizacijam v trajno upravljanje najnujnejša obratna sredstva za redno poslovanje. Kmalu je izšel tudi odlok o načinu določanja začetnega sklada obratnih sredstev, pri čemer je bilo za njegovo ugotovitve določeno kot izhodišče stanje obratnih kreditov na dan 30. junija t. l.

Obsežno delo za določitev začetnega sklada obratnih sredstev je v glavnem zaključeno in je računati, da bodo začetni skladi obratnih sredstev dodeljeni gospodarskim organizacijam s 1. januarjem prihodnjega leta. Po dodelitvi sklada obratnih sredstev bodo gospodarske organizacije navezane na kredit pri banki le za tista sredstva, ki presegajo lastni sklad obratnih sredstev. Tu so mišljeni predvsem krediti za izredne potrebe, sezonski, odkupni, izvojni in uvojni krediti, krediti za prekomerne zaloge surovin in izdelkov itd. Banka pa bi posledaj dajala le resnične kratkoročne kredite.

Za dodelitev začetnih skladov obratnih sredstev se bodo najprej uporabila sredstva splošnega sklada obratnih sredstev go-

spodarskih organizacij pri Narodni banki. Ta sklad izvira iz leta 1952, ko so bila dodeljena lastna sredstva gospodarskih organizacij vključena v obratni kredit pri banki. Po bilanci Narodne banke za leto 1955 znaša ta splošni sklad obratnih sredstev 263 milijard din, povečal pa se bo letos, kakor je predvideno v zveznem družbenem planu, še za 100 milijard, ki so določene v ta namen. Pa tudi ta povečan splošni sklad obratnih sredstev bo verjetno kril le okrog 50 % sredstev; ki bi jih bilo treba dati gospodarskim organizacijam, če bi se jim v celoti priznala začetni skladi obratnih sredstev, kakor jih bo pokazal izračun. Za kritje razlike predvideva uredba, da se federacija lahko zadolži pri Narodni banki, odplačevanja tega dolga federacije pa bi v tem primeru določal zvezni družbeni plan ob sodelovanju skladov in sredstev politično teritorialnih enot in gospodarskih organizacij. Tako zadolžitev federacije pri Narodni banki bi seveda v bistvu pomenila le drugačno ureditev že obstoječega stanja. Ker bodo gospodarske organizacije po dodelitvi skladov obratnih sredstev toliko manj dolgovale banki, bo iz računov Narodne banke izpadel splošni sklad obratnih sredstev, za razliko med splošnim skladom in skupnim zneskom začetnih obratnih sredstev pa bi vstopila kot dolžnica federacija.

Nova ureditev obratnih sredstev bo vsekakor velikega pomena za vsa naša podjetja, saj bodo posledje del obratnih sredstev za najnujnejše redno poslovanje neodvisna od banke. Seveda pa bodo hkrati prevzela tudi odgovornost za neokrnjenost tega sklada in dolžnost plačevati v obliki obresti prispevek skupnosti za dodeljena obratna sredstva. Razen tega bodo morala sama skrbeti za morebitno povečanje sklada obratnih sredstev, če bo to potrebno v zvezi z naraščanjem poslovanja ali z vključitvijo novih obratov. Svoje sklade obratnih sredstev bodo lahko povečala iz dobička oziroma iz sklada za samostojno razpolaganje ali pa z najetjem investicijskega posojila iz družbenih investicijskih skladov. Skratka, s skladom obratnih sredstev bodo morala gospodariti podobno, kakor že gospodarijo s skladom osnovnih sredstev.

Po ureditvi določil Zvezni izvršni svet skupni znesek sredstev, ki bodo dodeljena gospodarskim organizacijam za začetni sklad obratnih sredstev, in način dodelitve. O tem bo v kratkem izdan poseben odlok. V zadnjem času je bila pri obravnavanju tega vprašanja sročena misel, da ne bi kazalo vsem gospodarskim organizacijam takoj dodeliti začetni sklad obratnih sredstev v celoti, marveč bi bilo primerneje k temu preiti postopno. Nekatere gospodarske panoge oziroma gospodarske organizacije (na pr. industrijska podjetja) naj bi dobile začetni sklad obratnih sredstev skoraj v celotnem znesku, kakor to kaže izračun, druga podjetja (zlasti takšna, pri katerih je potrebna stalna in sistematična

V osmih mesecih ostvarjenih 56% planiranih dohodkov

Vplačilo davkov in drugih dohodkov še zmerom neenakomerno — poudarjajo v Zveznem državnem sekretariatu za finančne zadeve

Enakomerno dotečanje dohodkov v zvezne in republiške sklade ter sklade ljudskih odborov je eden izmed osnovnih regulatorjev za pravilno poslovanje gospodarstva in državne uprave. Pred kratkim so v odborih za proračun Zvezne skupščine ugotovili, da v prvem polletju letošnjega leta zveznega proračuna niso enakomerno izpolnjevali. Dohodki so namreč precej zaostajali za izdatki. Zavaljo tega smo se te dni obrnili na Državno tajništvo za finance ter se pozanimali, kako se ostvarjajo dohodki v drugem polletju.

UGODNE TENDENCE

Dohodki iz gospodarstva dotečajo nekoliko bolj enakomerno v drugem kot v prvem polletju. Po podatkih glavne centralne Narodne banke je bila v prvih osmih mesecih amortizacija vplačana s 75,1 % vzlic temu, da je letos za 12,4 % večja od lanske in da so bili v dobršem številu podjetij vse leto krajši ali daljši čas računski blokirani. Vplačilo obresti na osnovna sredstva pa je v precejšnjem zaostanku. Vplačanih je le 60,8 % obresti.

Davek na promet znaša letos 210 milijard dinarjev in je za 58 milijard večji od lanskega. Ne vplačanih pa je v minulih osmih mesecih le 49,1 %. Res da so letos nastale nekatere spremembe v

tarifi davkov na promet (mnogo proizvodov je bilo oproščenih tega davka). Povečal se je izvoz blaga, ki ni obremenjen z davkom na promet.

Tudi davek na dobiček je letos večji od lanskega za približno 32 milijard dinarjev. Ostvaritev pa je manjša kot lani — 47,2 % do konca avgusta letos v primerjavi z 68,2 % do konca avgusta lani.

Dohodki iz prispevka za socialno zavarovanje se ostvarjajo razmeroma dobro. V prvih osmih mesecih je bilo vplačanih 80 milijard ali 72,1 %.

POSAMEZNI ODBORI SE NISO OPRAVILI ODMERE DAVKA

Letos znašajo skupne davčne obveznosti prebivalstva 68,9 milijard dinarjev. Sem sodijo davek na dohodek iz kmetijstva, davek na promet zasebnikov, davek na promet z vinom in žganjem, občinski davek, pristojbine na premoženje ter občinski davek na promet.

Davek na dohodek iz kmetijstva in obvezna občinska davčna odmera znašata 35,4 milijarde dinarjev. Od tega je bilo v prvih osmih mesecih izplačanih 58 %.

Davek na dohodek obrtnikov in drugih samostojnih poklicev je bil vplačan 63,8-odstotno, davek na promet z vinom in žganjem 40-odstotno, davek na promet zasebnikov le 33-odstotno. Najslabše je z dohodki od pristojbin na imetje, ki bi morali biti v celoti izplačani do konca aprila. Ti dohodki pa so bili izplačani do konca avgusta samo 75-odstotno.

Eden izmed razlogov, da se dohodki od prebivalstva ne ostvarjajo enakomerno — poudarjajo v sekretariatu za finance — je v tem, da je odmera davkov kmetijskim gospodarstvom in davčnim zavezancem samostojnih poklicev tudi letos v zamudi. So nekateri ljudski odbori, ki vse do danes še niso opravili odmere davkov.

70 Odstotkov ne kvalificiranih uslužbencev

V celoti vzeto se dohodki letos ostvarjajo znatno boljše kakor lani. Vendar stanje še ni zadovoljivo, kajti skupni plan teh dohodkov je bil v prvih osmih mesecih letošnjega leta izpolnjen le s 56 %. V sekretariatu za finance zavoljo tega opozarjajo na nekatere čimtelje, ki so pomembni ne le za sedanje stanje vplačil, marveč tudi za delo ljudskih odborov v tem pogledu.

Tako na primer planiranje, osvajanje sedanjih in iskanje novih virov dohodkov, kakor tudi njih realizacija, še zmerom rešujejo brez zadostne dokumentacije in poznavanja premoženjskega stanja davčnih zavezancev. Se vedno so pogosti pojavi kampanjskega pobiranja davkov. Imamo tudi okrajne ljudske odbore, ki še zmerom ne pomagajo občinam, da bi bolje izpolnjevale te naloge.

Kadri so prav tako eno izmed tehničnih vprašanj. Po podatkih, s katerimi razpolaga sekretariat, dve tretjini uslužbencev dohodninske službe nimata potrebne kvalifikacije.

Priznanje Svetovne federacije bivših borcev našim organizacijam

Na zasedanju Izvršnega odbora Svetovne federacije bivših borcev, ki je bilo nedavno v Parizu in se ga je udeležil tudi predstavnik naših organizacij Zveze borcev in podpredsednik Federacije generalpodpomočnikov Milojko Milojević, so izrekli posebno priznanje našim organizacijam za uspešno organizacijo mednarodnih otroških letovišč. Na sestanku so med drugim sklenili, da bo naslednja generalna skupščina Sveta federacije prihodnje leto v Berlinu, generalni svet Federacije pa se bo sestel v začetku februarja prihodnje leto v Columbu na Cejlonu.

NOVI PROSTORI PEDAGOŠKEGA CENTRA

O njegovem namenu je govoril prof. Gustav Šilih

V soboto je bila v novih prostorih Pedagoškega centra v delu zgradbe internata »Ivan Cankar« na Poljanski cesti 30 v Ljubljani intima slovesnost, ki so se je udeležili številni prosvetni ter nekateri javni delavci, med katerimi so bili tudi članica Izvršnega sveta Ada Krivic ter predstavniki sveta za šolstvo LR Slovenije. Svečanost je začel načelnik upravnega odbora Pedagoškega centra tovariš Henrik Zdešar, daljši referat o namenu in značaju te nove ustanove pa je imel profesor Gustav Šilih.

Pedagoški center je bil ustanovljen pred letom dni, od tedaj do danes pa je uredil tudi svoje prostore in s tem nekako polneje zaživel. Pedagoški center je prva takšna ustanova v Sloveniji in druga v državi, doslej so imeli Pedagoški center samo v Zagrebu. Namen Pedagoškega centra je, posredovati učiteljskemu kadru vse, kar je bilo doslej storjenega oziroma kar sproti novega nastaja na področju šolstva. Nobena šola

namreč, niti učiteljske, niti višja pedagoška in niti univerza ne more nuditi učitelju oziroma profesorju toliko znanja, da se mu ni treba v praksi še vedno sprijeti izpopolnjevanju, širiti že pridobljeno znanje in osvajati novo, biti skratka na tekočem z vsemi novimi dognanji in odkritji na področju vzgoje, estetike in metode. Ze zdavnaj so razumeli to potrebo in skušali to nalogo reševati z izdajanjem raznih strokovnih revij, s prirejanjem občasnih tečajev in posvetovanj učiteljskega. Ustanovljeni Pedagoški center pa naj bi sistematično skrbel za to izpopolnjevanje učiteljskega kadra, imel bo stalne tečaje z izbranimi predavanji, seminarji in obiski v šolah. Od ustanovitve do danes je imel Pedagoški center že 40 takih tečajev, ki so trajali od tri do osemnajst dni. Zdaj ko ima ta ustanova svoje moderne prostore in najsodobnejše učne pripomočke, bo to delo le še toliko lažje, sistematičnejše in učinkovitejše.

Zaključen vozni red za prihodnje leto

Več novih brzih vlakov

V Generalni direkciji jugoslovanskih železnic v Beogradu je bil zaključen sestanek, ki je trajal sedem dni in na katerem so sestavili strokovnjaki iz vseh železniških transportnih podjetij v državi vozni red. Obrnili smo se na strokovnjake, da bi nam povedali, katere so glavne značilnosti bližnjega voznega reda, ki bo začel veljati 1. junija prihodnje leto.

OLJSE ZVEZE ZA DALMACIJO IN ISTRO

Glede na veliko obremenitev sezonskega vlaka, ki vozi v Split, bodo po novem voznem redu uvedli novi sezonski brzi vlak na progi Beograd—Split. Ta vlak bo razbremenil dosednji promet, iz Beograda pa bo odpeljal v večernih urah, tako da bodo potniki lahko videli tudi lepo dolino Une. Prvemu vlaku, ki vozi v Split, bodo priključili v Vinkovcih tudi direktni vagon iz Subotice in Novega Sada. Novi in dosedanj vlak v Split bosta vozila samo med sezono iz Beograda, pozimi pa bo samo od Novske do Splita vozil vlak, ki bo dobil v Novski priključek »Balkan-ekspres« iz Beograda.

Med sezono bo vozil od Zagreba do Splita razen dveh dosedanjih vlakov še en brzi vlak, ki bo odhajal iz Zagreba malo pred polnočjo, tako da bo ujel v Splitu vse popoldanske zveze z ladjami, ki plujejo na otoke in Makarsko Primorje. Popoldanski potniški vlak Zagreb—Split bo vozil samo od Zagreba do Karlovca.

Dosedanji potniški vlak Zagreb—Split prek Bihaća bodo spremenili v brzi vlak, prav tako pa tudi del tega vlaka od Bosanskega Novoga do Sarajeva. Tako bo dobil Zagreb z brzim vlakom tudi drugo zvezo do Sarajeva prek Banje Luke. Med sezono bo vozil med Beogradom in Sarajevom dnevni sezonski brzi vlak.

Istra in Slovensko Primorje bosta dobila novo direktno zvezo Zagreb—Pulj z novim brzim vlakom, ki bo vozil od Zagreba do Divače skupaj z brzim vlakom v Trst in Rim. Omenjeni vlak bo odpeljal iz Zagreba po 10. uri zve-

čer in bo pripeljal v Pulj v zgodnjih jutranjih urah.

NOVI VLAKI NA HRVATSKEM IN V BOSNI

Upoštevali so tudi željo prebivalcev Podravja, da bi med Osijekom in Zagrebom uvedli novični brzi vlak.

Odhod večernega brzega vlaka iz Zagreba, ki vozi v Sarajevo, so prestavili, tako da bo prišel ta vlak v Sarajevo poldrugo uro prej. Takoj po njegovem odhodu iz Sarajeva bo odpeljal v Dubrovnik brzi vlak, ki bo prihajal v Dubrovnik dve uri prej.

Na zahtevo prebivalcev Dubrovnika, turističnih organizacij in drugih potnikov bodo uvedli novi nočni brzi vlak med Sarajevom in Dubrovnikom, ki bo vozil v obe smeri. Tako bo znatno razbremenjen dnevni brzi vlak v Dubrovnik, potnikom pa bodo v Dubrovniku zagotovili dobro zvezo z ladjami Jadranske linijske plovbe.

Med Beogradom in Sarajevom bo znova vozila prek Titovega Učica tudi druga dvojica direktnih potniških vlakov. Letos so dobili veliko reklamacij in zahtev, naj bi uvedli ta vlak, ker vozi red ni ustrežal potnikom od Čacka do Sarajeva, ki preskrbujejo sarajevski trg.

V Hrvatskem Zagorju bodo uvedli novi dnevni motorni vlak med Zagrebom in Čakovcem, medtem ko bo namesto sedanjega motornega vlaka vozil vlak s parno lokomotivo, in sicer zaradi velikega navala potnikov. Uvedli bodo tudi tri dvojice potniških vlakov od Zagreba do Kumrovcia na novi progi, ki je spjelna po dolini Sotle.

Bržkone bodo uvedli med Si-

skom in Bosanskim Novim večerni vlak za prevoz delavcev in uslužbencev iz Siska. Prav tako bodo uvedli dnevni motorni vlak od Zagreba do Siska. Med Zagrebom in Bjelovarom bo vozil nočni motorni vlak.

BOLJŠE MEDNARODNE ZVEZE

Med Beogradom in romunsko obmejno postajo Stamora Moravice bo začel prek Vršca voziti novi mednarodni potniški vlak, ki se bo ustavljal samo v Pančevu — letališče in Alibunaru. V sestavi tega vlaka bo tudi direktni vagon Beograd—Bukarešta, ki bo vozil vsak dan namesto trikrat tedensko kot letos. Tudi v prometu direktnih mednarodnih brzih ekspresnih vlakov je nekaj pomembnih sprememb. Razen sedanjega »Baltik-ekspresa« bo začel voziti med CSR in Beogradom nov brzi vlak. Posebni ekspresni vlak, ki ne bo več v sestavi simplona od Beograda do Niša, bo vozil iz Beograda v Solun in Atene. »Jugoslavija-ekspres« bo takoj nadaljeval pot iz Beograda v Sofijo, trikrat tedensko pa tudi v Carigrad. »Balkan-ekspres« med Beogradom in Skopljem bo vozil prek Kraljeva. Beograd in Zagreb bosta dobila novo zvezo z Rimom in Milanom. Mednarodna sezonska vlaka Dalmacija in Adria-ekspres bosta vozila med turistično sezono, medtem ko je sezonski vlak Avstrija-ekspres ukinjen.

Kot je videti, je najpomembnejša prednost novega voznega reda v tem, ker bo uvedba večjega števila novih brzih vlakov znatno razbremenila potniški promet na daljših relacijah. C. L.

Izvoz iz Makedonije

Vrednost letošnjega izvoza iz Makedonije znaša kakih 5 milijard in v nekaterih panogah bodo plan presegli. Makedonska podjetja so sklenila zadnje čase pogodb za izvoz živil v približni vrednosti 100.000 dolarjev.

Ni povratka k starim režimom

Razumljivo je, da se naša javnost silno zanima za dogodke na Madžarskem že od prvega dne, ko so v Budimpešti izbruhnile demonstracije, pa do najnovejšega prekrota, v katerem sta znana čilna ustanovitve vlade Janosa Kadarja in njegov programski govor.

Vzrok tega zanimanja je treba iskati v dejstvu, da je naša dežela sosedna Madžarske in da našim narodom ni vseeno, kako bodo potekali dogodki v tej sosednji deželi, s katero smo imeli v minulosti tako negativne kot pozitivne izkušnje. Vzrok tega je treba prav tako iskati v okoliščinah, da Jugoslaviji kot socialistični skupnosti ni vseeno, kakšno usodo bo doživel socialistični razvoj na Madžarskem.

V zadnjih dneh je naša javnost z zaskrbljenostjo spremljala čedalje močnejšo težnjo reakcionarnih elementov, ki so si hoteli prigrabiti vodilno vlogo in ki so v mestih, zlasti v Budimpešti, brez obzora ubijali nedolžne ljudi, zažigali knjige in sprožili gesla, ki so čedalje bolj kazala na to, da se bodo vrnil Horthyjevi časi in časi Nylasa.

Upravičen odpor ljudstva proti politiki Rakostija, Görbeja in drugih je tako zašel na pot, ki je očitno niso hotele niti tiste sile, ki so v večini in katerih cilj je bil, da odstranijo vse te negativne pojave preteklosti, ki so zavirali normalni razvoj krepitve socializma in socialistične demokracije na Madžarskem.

K takemu prekrotu so očitno prispevale tudi določene sile zunaj Madžarske, predvsem reakcionarni elementi iz emigracije, med katerimi so Ferencz Nagy in drugi, ki so že začeli prihajati na Madžarsko.

Nadaljnja krepitev vseh teh pojavov bi bila nevarna iz več razlogov: z vidika ohranitve miru v tem delu sveta, z vidika razvoja progresivnih sil na Madžarskem, z vidika usode socializma ter usode tistih pozitivnih pridobitev madžarskega naroda, ki so bile izvojevane v minulosti.

Socialistične sile na Madžarskem, pa tudi na svetu, očitno niso hotele takšnega načina boja za ohranitev tistih poglavitnih pogojev, ki so potrebni za nadaljnji progresivni in socialistični razvoj na Madžarskem, toda objektivna, hladnokrvna analiza razvoja nas sili, da se lotimo celotnega sklopa sedanjih dogodkov in najnovejšega položaja z realističnih stališč.

To pomeni: Ni si mogoče zamisliti in predvidevati, da je v sedanjih razmerah tako na Madžarskem kot tudi v drugih deželah Vzhodne Evrope možna vrnitev k starim režimom. Videti je bilo, da so v zadnjih letih takšno pravilno ugotovitev sprejeli vsi politični činitelji na svetu, ki so realistično gledali na sedanjí položaj. Razvoj dogodkov na Madžarskem pa je spodbudil določena počenja in izzval nesporna hotenja, ki lahko bistveno izpodkopljajo sedanjí razvoj v popuščanju mednarodne napetosti.

Nam v Jugoslaviji je kot borbem za socializem, za aktivno koeksistenco in za utrjevanje miru na svetu jasno, in to smo rekli večkrat, da ni miru in napredka, da ni neodvisnosti in deželah Vzhodne Evrope drugače kakor na temeljih socializma. Sleheri poskus, da bi spremenili položaj v teh deželah na drugačni podlagi, kot je bilo to zdaj na Madžarskem, bi lahko privedel samo do posledic, ki niso v interesu teh narodov in ne ohranitve miru na svetu.

Na drugi strani pa je možen povsem drugačen normalnejši razvoj, ki bo omogočil krepitve dejanskih demokratičnih odnosov na podlagi resničnega socialističnega razvoja, kar je v interesu naroda, v interesu miru, mednarodnega sodelovanja, v interesu ublažitve napetosti na svetu. Dokaz za to je Poljska, zakaj razvoj na Poljskem pelje h krepitvi socializma, socialistične demokracije, neodvisnosti in enakopravnih odnosov med socialističnimi in vsemi ostalimi deželami.

Programski govor novega predsednika Madžarske vlade Janosa Kadarja obljublja takšen razvoj, zlasti še če upoštevamo program nove vlade, ki izpolnjuje tiste zahteve, zaradi katerih se je začel upor 23. oktobra. Kar zadeva Jugoslavijo, izražamo samo željo, da bi se sedanjí položaj na Madžarskem čimprej pomiril, da bi dobila hotenja v tem programskem govoru tudi polno afirmacijo in možnost, da bi jih lahko uveljavili, da bi ustvarili pogoje, v katerih bodo urejeni odnosi med Madžarsko in Sovjetsko zvezo na novi podlagi, po načelu popolne enakopravnosti in neumešavanja v notranje zadeve. To bi ustvarilo realne pogoje za umik sovjetskih čet iz Madžarske in

nastal bi nov položaj, v katerem bi sponel socialistični razvoj na prizadevanjih in koristih madžarskega ljudstva samega, kar bi v prihodnosti docela eliminiralo kakršnokoli možnost vmešavanja drugih držav v notranje zadeve dežele, ki graje socializem. Jugoslovanska javnost prav tako pričakuje, da bo vlada Janosa Kadarja ravnila širokogrudno in humano v urejanju notranjih razmer na Madžarskem.

Prvi odzivi na najnovejši preokret položaja na Madžarskem niso sijo pečat sodobnega zapleta dogodkov na svetu sploh, zlasti na področju vzhodnega Sredozemlja. Oborožena intervencija proti Egiptu odvzema tistim, ki so začeli to intervencijo, moralno pravico, da razlagajo svoja gledišča o dogodkih na Madžarskem v imenu objektivnosti in realnosti.

Seveda sodimo, da je negativno samo dejstvo, da se je morala nova madžarska vlada obrniti na sovjetsko armado za pomoč. Uporaba tujih čet pri urejanju notranjih razmer je v nasprotju z načelnimi stališči, na katerih gradi Jugoslavija svojo zunanjo politiko in ki naj bi prevladovali v mednarodnih odnosih. Ne moremo pa prezreti dejstva, da je uporaba teh čet sad prav takšnega negativnega razvoja, o katerem smo govorili zgoraj. Ponavljamo, da je še nadalje dejstvo, da je v Madžarski in zunaj nje prišlo do povečanega pritiska reakcionarnih sil, kar ne samo ni v interesu madžarskega naroda in socializma, marveč je v popolnem nasprotju s sedanjim stanjem mednarodnih odnosov, kar neposredno ogroža mir na svetu.

Na sodobne dogodke, pa naj bodo še tako tragični in neprijetni, gledamo v Jugoslaviji z zaupanjem v prihodnost. Prepričani smo, da bodo ti dogodki nauk za mnoge in da bodo z novo močjo potrjena načela in stvar miru, enakopravnega sodelovanja, spoštovanja suverenosti in neumešavanja v notranje zadeve drugih narodov. (Tanjug)

Program nove vlade

(Nadaljevanje s 1. strani)
madžarska revolucionarna delavsko-kmečka vlada obrnila na poveljstvo sovjetske armade s prošnjo, naj pomaga našemu narodu pri onemogočanju mračnih reakcionarnih sil in obnovitvi reda in miru v deželi.

15. Potem ko bosta obnovljena red in mir, se bo začela madžarska vlada pogajati s sovjetsko vlado in ostalimi udeleženci varšavskega pakta o umiku sovjetskih čet z madžarskega ozemlja. Delavci, delovni kmetje, izobraženci, mladinci, vojniki in oficirji, stojte ob strani madžarski revolucionarni delavsko-kmečki vladi. Podprite pravično borbo našega ljudstva! Ohranite sistem ljudske demokracije, razorožite kontrarevolucionarne tolpe! Organizirani delavci, zberite se okrog madžarske revolucionarne delavsko-kmečke vlade. Začnite delati takoj in brez odlašanja.

Delovni kmetje, branite svojo deželo! Borite se skupaj z delavci za skupnost, za ljudsko demokracijo! Delovna in šolska mladina, ne pustite se zapeljati! Samo ljudska demokracija lahko zagotovi tvojo prihodnost. Brani in ohrani ljudsko demokracijo!

Madžarski delovni ljudje, prvi pogoj za uresničenje naših preizkušenih gospodarskih, političnih in socialnih stremeljenj je, da branim in ohranimo oblast ljudske demokracije, da obnovimo red, da začnemo delo, da se lotimo izgradnje.

Madžarski delovni ljudje, prvi pogoj za uresničenje naših preizkušenih gospodarskih, političnih in socialnih stremeljenj je, da branim in ohranimo oblast ljudske demokracije, da obnovimo red, da začnemo delo, da se lotimo izgradnje.

V svojem govoru je rekel, da je najvažnejša naloga, ki se je bosta morala lotiti poljska Partija in narod, dosledna in popolna demokratizacija na vseh področjih življenja v socialistični izgradnji dežele. To nalogo je moč pravilno izpolniti v interesu delovnih množic samo pod vodstvom Delavske partije. Poglavitni pogoj pri tem je, da so vsi partijski organi voljeni na podlagi leninističnih načel.

Zgodovino poljske Partije je razdelil na tri obdobja: do avgusta 1948, do VIII. plenuma in po njem. Gomulka je opozoril, da se je začelo z VIII. plenarom novo razdobje v izgradnji socializma na Poljskem s tem, da se je začela odločna borba proti ostankom zabloda iz Stalinskega obdobja.

O personalnih spremembah, do katerih prihaja v partijskem vodstvu v vsej deželi, je Gomulka

Egipt pripravljen na vse

Tisoči Egipčanov korakajo na fronto

(OD POSEBNEGA DOPISNIKA)

Kairo, 4. nov. »Pripravljeni smo sprejeti Angleže in Francoze v ustju reke Nila. Vedite vsi, da ni uspel poskus izoliranja naših oboroženih sil na Sinajskem polotoku. Glavnina naših čet je že prispela na področje prekopa, na Sinaju pa je pustila »komandose smrti«.

To so bile besede, ki jih je včeraj izrekel v džamiji Al Ashara, predsednik egiptovske republike Naser, ko je pozval svoje ljudstvo, naj brani sleherno ped svoje zemlje.

Predsednika Naserja je po ulicah Kaira spremljala nepregledna množica Egipčanov. Moški in ženske so vzklíkali: »Naser, vodi nas v zmago!« Več tisoč meščanov se je zbralo okrog džamije, da bi poslušali njegove besede. Prebivalstvo tri milijonskega mesta je bilo na ulicah, da pozdravi vodjo, v katerega globoko zaupa in ki pomeni za egiptovski narod svobodo po malone sto letih britanske okupacije.

Stiriindvajset ur po ultimatu so egiptovska mesta in vasi, pa tudi sam Kairo, postali žrtve britanskih, francoskih in izraelskih bombnikov. Napadalcu so objavili, da bodo bombardirali zgolj vojaške objekte, bili pa so uničeni tudi neka bolnišnica, džamija in deli mirnega predmestja Kaira. Včeraj je bilo v vasi Abu Zabal ubitih 85 ljudi.

Imel sem priložnost videti razdejane po navalu napadalnih letal. Ruševine, trupla, deli teles, čevlji, krvave cunjne na vseh straneh — pa tudi koptska cerkev, nemara zato, ker je koptska skupnost složna z vsemi drugimi v Egiptu obsodila agresijo dveh zahodnih velesil. Da morda svet ne bi zvedel resnice o napadu in žrtvah, so bili včeraj poškodovani oddajniki kairske radijske postaje in brzojavne družbe »Marconi«, ki je v teh vojnih dneh pod državnim nadzorstvom.

Hkrati z izraelskim napadom pri Kanteli v srednjem Sinaju so se britanske padalske enote iz Akabe izkrcale pri Nehli v srednjem delu Sinajskega polotoka. Nemara doslej to dejstvo še ni bilo znano, vendar je tako. Ljudje že vedo, da so francoske čete prisotne v Izraelu. Prav tako vedo, da so francoska in britanska le-

tala sodelovala v bojih v srednjem Sinaju, da so uničila petrolejske vrelce na tem polotoku.

Egipčani pravijo, da so pripravljeni na vse in izjavljajo: če bodo zahodne dežele in Izrael poskušale okupirati njih ozemlje, se bodo napadalcu soočili s totalno vojno.

Prostovoljci se priglašajo za obrambo domovine. Prodajalci časopisov, osebe v hotelih, delavci, študentje in srednješolci so oblekli uniforme. Na tisoče jih koraka prek Heliopolisa na fronto, oziroma tja, kamor so dodeljeni. Novi tisoči se vpisujejo v prostovoljno vojsko. Žene ne zapustajo. Več tisoč mladinskih bataljonov je že na fronti. Ta domoljubna akcija, kakor tudi zbiranje pomoči, je zajela malone vso deželo.

Opazovalci v Kairu in očividci neprijetnih dogodkov se strinjajo s tem, da živčna vojna, ki spremlja agresijo na Egipt, ni uspeša.

Prebivalstvo hladnokrvno in odločno sprejema izzvanj napad. Njegov položaj je vsekakor te-

Egiptovski odgovor Edenu

Kairo, 4. nov. (Tanjug). Egiptovska vlada je sinoči v odgovoru na Edenovo izjavo v Spodnjem domu sporočila, da se je predsednik britanske vlade skušal orestiti odgovornosti za napadalna in divjaška dejanja britanskih in oboroženih sil proti egiptovskemu ljudstvu. Skušal je pojasniti angleško-francosko agresijo z dozdnevno željo, da bi dokončno prenehala vojna med Izraelom in Egiptom. Vojna se bje s Francijo in Veliko Britanijo, katerih oborožene sile napadajo egiptovsko prebivalstvo v mestih in vaseh, uničujejo domove, bolnišnice ter ubijajo starejše, žene in otroke brez razlike in milosti na najbolj ogaben način. Vojna z ZDA se bje med Egiptom na eni ter Francijo, Veliko Britanijo in Izraelom na drugi strani. Politični krogi poudarjajo, da je Eden ne le na najbolj cinichen način zavrnil predloge Generalne skupščine OZN, marveč da je tudi zahteval, naj le ta uzakoni agresijo. Diplomatski opazovalci prav ta-

ko poudarjajo, da je Egipt takoj izrazil pripravljenost, sprejeti sklepe Generalne skupščine, da pa je akcija ZN še zmerom onemogočena sprico trme obeh agresivnih vlad, da nadaljujeta vojno.

Adenauerjev obisk

Pariz, 4. nov. (Tanjug). Nemški kancler Konrad Adenauer bo jutri uradno obiskal Francijo. Francoski politični krogi menijo, da zaradi trenutne situacije v svetu, predvsem pa zaradi spopadov na Bližnjem vzhodu, francosko-nemški razgovori ne bodo prinesli nikakršnih določenih rezultatov.

UKREPI OZN

za ustavitve napada na Egipt

(Nadaljevanje s 1. strani)

resolucijo z dne 2. novembra 1956, in ugotalja posebno prednost, ki jo daje ta resolucija takojšnji opustitvi sovražnosti in ko sestavnemu delu tega tudi ustavitvi premikov vojaških sil in orožja na tem področju. Dalje poziva ta resolucija tuje udeležence v sporazumih o premirju, naj takoj umaknejo vse svoje sile za meje, določene s premirjem,

Potres v Iraku

Teheran, 4. nov. Število mrtvih ob potresu, ki je včeraj prizadel Irak, je danes naraslo na 350. Prizadetim krajem so poslali takojšnjo pomoč.

na popolno razumevanje sovjetske Partije in državnega vodstva.

Gomulka je napovedal znatne spremembe v pristojnostih aparata javne varnosti. Pristojnost tega aparata bo omejena na »boj proti špijonaži, terorju in ostalim dejanjem, naprej na neprijetni proti državni varnosti.« Aparat javne varnosti bo podrejen notranjemu ministrstvu, komite za zadeve varnosti pa bodo ukinitili.

O bližnjih volitvah v Sejem je Gomulka poudaril velik pomen, ki ga ima v volilni kampanji aktivnost partijskih organizacij. Dejal je, da bi morale vse partijske organizacije postaviti svoje kandidate, pri čemer je poudaril sodelovanje ZDPP z Združeno narodno stranko.

Ko je govoril o mednarodnem položaju, je Gomulka obsodil agresijo na Egipt in opozoril na resnost položaja na Madžarskem. »Potrebno je, da natanko izpolnjujemo navodila Partije in ljudske vlade, da se ne bi znašla Poljska v takšnem položaju, v kakršnem je Madžarska.«

Na koncu svojega govora je Gomulka opozoril na to, da mora biti Partija čvrsta in enotna. »Kar je v sedanjem trenutku edino jamstvo, da bomo preprečili vse poskuse tistih, ki bi hoteli zasejati zmedo in pustolovščino.«

Svoj govor je Gomulka zaključil s pozivom, da je treba podpreti vodstvo Partije v njegovih prizadevanjih za utrjevanje poljske suverenosti in popolno demokratizacijo dežele.

V razpravo je potem poseglo 20 delegatov, ki so govorili o političnem in gospodarskem položaju v svojih okrajih.

Množice vzklíkajo: »EDEN MORA PASTI!«

London, 4. nov. — V Londonu so danes izbruhnile množične demonstracije proti vladi. Bile so v zvezi z velikim zborovanjem, ki ga je napovedala laburistična stranka, da bi tako obsodila vladno agresorsko politiko.

Prišlo je do spopadov med demonstranti in policijo. Demonstranti so vrgli tudi nekaj petard med policijo na konjih in izzvali veliko zmešnjavo. Na Davning Streetu je policija pred rezidenco ministrskega predsednika demonstrante le s težavo ustavila. Tudi tam je prišlo do spopadov. Množice so vzklíkale: »Eden mora pasti.« Do večjih demonstracij je prišlo tudi na Trafalgar Square. Na laburističnem množičnem zborovanju je govorila cela vrsta laburističnih prvakov, med njimi tudi Aneurin Bewan, ki je ostro obsodil napad na Egipt in terjal odstop sedanje vlade.

Eden diskreditiran

Ostre kritike v neodvisnem angleškem tisku

London, 4. nov. (Tanjug). Po zavrnitvi resolucije OZN o prenehanju sovražnosti s strani britanske vlade, spravlja ostra razdvojenost britanskega naroda sprico oborožene intervencije na Bližnjem vzhodu Edenovo vlado

v kritičen položaj. Sinočnja poslanica po televiziji in radiu, ki jo je Eden naslovil na britanski narod, ni omilila kampanje Laburistične stranke Trade Unionov in številnih drugih institucij, ki zahtevajo ostavko vlade, katere člane so v včerajšnji dramatični parlamentarni razpravi laburistični poslanci obtožili, da so vojni hujskači.

Pozivi, naj Eden odstopi, prihajajo tudi iz neopredeljenega tiska. Vplivni »Observer« poudarja v uvodniku, da mora »Eden odstopiti, ker je njegova vlada mednarodno diskreditirana.« Casnik pravi, da Velika Britanija še nikdar v zadnjih devetdesetih letih ni bila izpostavljena tako splošnemu prezirju. »Observer« pripominja, da številni lojalni člani konservativne stranke javno obsodijo napade na Egipt.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo Edena v vladi sami. Po objavi Nuttingovi ostavki se je politična kriza zaostila. Opozicija terja razpis novih parlamentarnih volitev, njen vodja Gaitskell pa bo nocoj govoril prek televizije in radija.

»Sunday Pictorial« gre še dalje in trdi, da kritizirajo

Paberki iz dela Inštituta za gozdom in lesno gospodarstvo

V levi del stavbe, ki jo pravkar dograjujejo ob Večni poti, se je letos maja preselil Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije. Stavba bo v kratkem v celoti dograjena in takrat bodo del prostorov odstopili gozdarskem oddelku, gozdarski in veterinarski fakulteti. Sprito razumevanja in podpore ljudske oblasti za dograditev poslopija pričakuje Inštitut pomoč tudi za opremo, tako da se bo v bodoče še lažje in uspešneje posvečal svoji osnovni nalogi, ki je pospeševanje gozdnega in lesnega gospodarstva.

Dejavnost Inštituta je že sedaj tesno povezana z raznimi ustanovami in organizacijami doma in v tujini. Velik napredek v razvoju Inštituta pa pomeni letos uvedeno družbeno upravljanje. V upravnem odboru zastopajo predstavniki iz gozdarske in lesne operativne, pa tudi nekateri ljudski poslanci se v neposrednih razpravah pobliže seznanjajo s problematiko Inštituta in ga podpirajo, kadar je treba izglasiti morebitne nespornosti.

Inštitut, ki raziskuje in ureja najbolj pereče probleme obnove in gojitve gozdov ter proučuje uvajanje novih drevesnih vrst, je nedvomno prevzel na svoje rame sila odgovorno nalogo. Oddelki za gozdno gospodarstvo oziroma njegovi sektorji pripravljajo med drugim elaborat za sistematično gojenje hitro rastočih dreves, ustreznih našim rastiščem in podnebnim razmeram. Topol je n. pr. hitro rastoča drevesna vrsta in zato velikega gospodarskega pomena, saj je znano, da že ne moremo več kriti vseh potreb odjemalcev, ki žele enakomeren dotok lesnih zalog. Pri izvajanju te naloge pa se Inštitut v polni meri zaveda, da bi lahko s prenaplavljenimi akcijami ogrožili celotno pokolenje, če bi zaradi nezdrave nestrpnosti, ki se včasih opaža, začel z nedovoljno premišljenim delom. To je občrna problematika, ki bomo o njej še posebej pisali.

IZGRADNJA PROMETNE MREŽE V GOZDOVIH JE EDEN OSNOVNIH PROBLEM

Brez neobgibnih potrebnih gozdnih komunikacij, ki edine lahko omogočijo rentabilno izkoriščanje gozdnih sortimentov, tudi najdobjejših, je nemogoče intenzivno gospodarjenje z gozdovi. V gozdovih letno propade ogromno materiala, ker so v naši republiki še obsežna gozdna območja praktično nedostopna. Prometna mreža pa je tista, ki omogoča smotno dostavo gozdnih proizvodov na železniške postaje, industrijske obrate oziroma potrošnikom. Inštitut pravkar pripravlja študijo za izgradnjo prometne mreže na pohorskem gozdnem kompleksu in pa gojitveni načrt, ki bo prispeval, da bodo iz čistih umetnih smrekovih sestojev na neustreznih nižinskih rastiščih na Pohorju, ki bolehalo na raznih boleznih, napravili naravne mešane sestoje. Na ta način bodo oteli 15.000 do 20.000 ha hirajočega gozda, z drugimi besedami, spremljali bodo proces razvoja dreves od semena oziroma sadike do zrelosti za sečnjo. Za tako delo je seveda potrebno daljše časovno razdobje.

KONEC BOJA MED GOZDOM IN POLJEM V TRBOVELJSKEM OKRAJU

Na Inštitutu imajo tudi v delu pokrajinsko-gospodarski načrt za področje Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje. Načrt pomeni okvirno razmejitev med gozdom in pašniki oziroma kmetijskimi površinami. Kot povsod, kjer pašnikov niso čistili, tako je tudi v tem okraju na precejšnjih področjih prevladoval gozd in zarasel njivske površine. Hkrati bodo pripravili načrt za intenzivno go-

nih raziskavah, ki jih je na stotine in stotine, Inštitut skupno s sodelavci na terenu izvajal zaščitne ukrepe, pri čemer ima vso podporo republik in okrajnih uprav za gozdarstvo. Sektor za izkoriščanje gozdov preizkuša in uvaža domačo mehanizacijo za spravilo lesa, kar je posebnega pomena za tiste terene, od koder prav težko spravljajo les iz nedostopnih kotanj in vrtič. Mehanizacija spravilo lesa močno poceni, olajša in tudi manj škodljivo utripi les.

Omenimo naj še sektor za konserverjanje tal, ki ima zelo široko polje dela in proučuje vegetativni način utrjevanja naravnih terenov v hudourniških področjih zlasti na Gorenjskem, medtem ko oddelki za lesno gospodarstvo s svojimi osmimi sektorji med drugim proučuje mehanično predelavo in površinsko obdelavo lesa. V zadnjem času z vso vneto obdeluje vprašanje ivernih plošč, ki je izredne važnosti za pohištveno industrijo v vsej naši državi. Najti hočejo način, da bi čim bolj izkoristili lesne odpadke, da bi nadomestili desko s ploščo in uporabljali bukovino namesto lesa iglavcev. Sektor za lesno strojništvo sodeluje pri izdelavi investicijskih programov, zlasti pa si prizadeva, da bi s preizkušanjem domačih strojev dosegel, da bi napake sproti odpravljali, in dajali lesni industriji čim popolnejše stroje, s čimer bi pocenili in izboljšali proizvodnjo. Čeprav bi lahko še veliko govorili o delu Inštituta, naj za to pot zaključimo z ugotovitvijo, da vse sektorje preveča skupna težnja: Vse za napredek gozdnega in lesnega gospodarstva.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je družba naložila Inštitutu veliko in za njegove sedanjosti razmere celo preveč nalog, kot jih zmora. Mimo tega, da Inštitut še ni opravljen, se bori tudi s pomanjkanjem kadrov. Želi pa čim več razumevanja s strani terena, dokler si ob pomoči skupnosti dokončno ne uredi delovnih pogojev. Potem bo pomoč Inštituta gozdnim gospodarstvom in lesni industriji nedvomno še večja, naše dragocene lesne surovine bodo gospodarsko izrabljali in predelovali v izdelke, ki bodo visoko oplemeniteni z delom. M. R.

»Gospodarski adresar LRS«

Po številnih posvetih zastopnikov naših gospodarskih zbornic in po dveletnem rednem delu je vendarle izšel iz tiskarne »Gospodarski adresar LRS«. Vse leta po osvojitvi so ugotovljale gospodarske ustanove, družbene organizacije, proizvodna podjetja vseh strok, naše kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, promet, trgovina, turizem in gostinstvo, da bi bilo nujno potreben gospodarski adresar, ki naj bi zbral vse gospodarske naše republike.

Tak adresar so pogrešali pri svojem

Danes bo predaval v Ljubljani prof. Henri Lefebvre

Danes, v ponedeljek 5. novembra ob 11. uri bo v zborniški dvorani ljubljanske univerze predaval znani francoski marksistični ideolog prof. Henri Lefebvre iz Pariza o temi »Ali je marksistična estetika?«. Po predavanju bo splošna razprava o tej izredno zanimivi temi, predavatelj pa bo odgovarjal na vprašanja. Predavanje bo v francosčini, prevajali pa ga bodo tudi v slovenščino. Namenjeno je vsem, ki se ukvarjajo z marksistično estetiko, pa tudi publicistom, književnikom in drugim javnim ter kulturnim delavcem.

vsakodnevno dela v vseh gospodarskih organizacijah, posebno pa nam je bil potreben v gospodarskih stikih z drugimi republikami in FLRJ. Naši konzulati in trgovska zastopstva v inozemstvu so imeli mnogo nepotrebnega dela, ko so zbirali in ugotavljali naslove naših podjetij, ki bi mogla prodajati surovine, polizdelke, industrijske proizvode in pridelke na raznih inozemskih tržiščih. Po sprostitvi trgovine pa je že nekaj let postalo vedno bolj nujno omogočiti gospodarskim organizacijam in podjetjem, da se tudi v domovini med seboj kar najbolj povezujejo in da se decela med seboj spoznajo.

Uredništvo »Gospodarskega adresarja LRS« je moralo popravljati vse spremembe, ki so se v podatkih podjetij pojavljale med samim redakcijskim delom, premagovati je moralo sproti vse težave in upoštevati je moralo vse novosti, ki so se pojavile celo ob koncu, ki bi bil rokopol adresarja že pripravljen za tisk. Prav tedaj so se izvršile spremembe v našem bankarstvu in hranilnem prometu in v zvezi s tem je večina gospodarskih organizacij spreminila svoje tekoče račune. Nastala je tudi nova upravna razdelitev LR Slovenije in treba je bilo popravljati pri podatkih za gospodarska podjetja navedbe o občinah, okrajih itd. Kljub prizadevanju uredništva, da bi bil adresar kar najpopolnejši, je vendarle mogoče, da so v njem še vedno kakšne neotesnosti in nepravilnosti. Toda uredništvo glede tega ne zadene krivda. Saj je pozivalo po časopisju, naj gospodarske organizacije javljajo vse spremembe, obračuna se nanje tudi z dopisi, podjetja so obiskovali zastopniki uredništva »Nove proizvodnje« in uredništvo je glede adresar-

ja odposlalo približno 30.000 dopisov in vprašilnih pol. Več se ni dalo storiti.

Kolikor je v »Gospodarskem adresarju LRS« nepravilnosti in neotesnosti, ne bodo povzročile trajne škode, ker ima uredništvo »Nove proizvodnje« namen še nadalje bdeli nad vsimi spremembami pri naših gospodarskih organizacijah in jih vsako leto objavljati. Na zahtevo in po naročilu prizadevanih gospodarskih organizacij bo uredništvo »Nove proizvodnje« objavljalo vse nove podatke in vse nastale spremembe v svojem vsakoletnem »Gospodarskem koledarju«. Tiskarske pole s takimi popravki ne bodo uvezane v »Gospodarski koledar«, tako, da jih bo mogoče vdati v »Gospodarski adresar LRS« ali pa ustrezne podatke vpleti na ustrezna mesta v »Gospodarskem adresarju LRS«. Te tiskarske pole bodo mogli naročiti »Gospodarske adresarja LRS« vsako leto naročiti pri »Nove proizvodnje« v Ljubljani.

»Gospodarski adresar LRS« bo mogoč potemtakem dolgo vrsto let služiti svojemu namenu. Bo zanesljiv in pregleden zbornik o vsem našem gospodarstvu v LRS, bo vedno bolj nujen priročnik in sodelavec pri vsakdanjem poslovanju gospodarskih podjetij.

A. L.

Ljudsko revijo Prešernove

družbe

OBZORNIK

dobite v vseh knjigar-
nah, kioskih, trafikah

udeležence bojeve, temveč tudi njihove otroke in celo vnuka. Na ta način naj bi se vrste najboljevidnejših nosilcev nemškega nacionalizma nenehno pomajevale in širile. Bojevnika zveza deluje za borbeno nacionalistično vzgojo v šoli.

Koroška rolaška zveza je že stara organizacija, ki naj bi gojila domovinskega duha. Po vojni so socialisti hoteli in njej dobiti glavno besedo, dejstva pa kažejo, da imajo odločilni vpliv nemški nacionalisti. Letošnji občni zbor zveze, na katerega so prišli predstavniki vseh strank, je razpravljal o narodnostnem vprašanju. Glavni referent je bil stari nemški nacionalist, nekdanji slovenski učitelj Kmetijske šole na Grmu, Vincenc Schumy, ki je na široko razpredal trditve o »vindišarstvu« in zahteval odpravo dvojezičnosti šolstva. V tej zahtevi mu je sledil vseh občni zbor. Dejstvo, da je rolaška zveza zdaj član »Delovne skupnosti za južno Koroško«, je že samo po sebi dovolj zgornjo.

Solsko društvo Südmarch neposredno nadaljuje velikomemski tradiciji in ponemembno delo organizacij iste imena iz Avstroogrske monarhije in prve Avstralske republike, za katere Slovenji in drugi nemški narodni bivše monarhije nimajo vzroka, da bi se jih spominjali drugače kot z odporom in ogorčenjem. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji leta 1938 so bile organizacije Südmarch neposredno vključene v berlinski »Volksbund für das Deutschtum im Ausland« (VDA). Odslej so nastopale kot »Ostmarkische Gauverbände VDA« in med okupacijo Jugoslavije sodelovale pri zločinah raznarodovalnih ukrepov in preseljevalnih akcijah proti Slovincem na Koroškem, Gorenjskem in Štajerskem. Danes si je Solsko društvo

ker je to redkost), odslej nositi v higienski praktični vrečici iz polivinila. Prodajalec mu je pokazal pet ali šest takih predmetov različnih barv. Mož pa očitno ni bil zadovoljen. Barve so bile ostre, trde, pogosto zelo neokusno kombinirane. Vendar pa je stvar kupil, toda brez posebnega navdušenja, čeprav je bila zelo poceni.

Plašči so preveč trdi — debeli, nam je dejal neki kupec, s katerim smo se razgovarjali v trgovini. Ne zavijajo se tako, da bi jih lahko nosili v torbici ali v žepu. Sicer pa nas takšni plašči varujejo pred velikimi nalivi ali stalnim jesenskim deževjem. Ponašajo jih nosimo preko plašča iz balonske svile, ali celo preko zimskega plašča.

Razgovarjali smo se s tovarno »Jugoplastika« iz Splita.

Res je, da so naši plašči nekoliko debelejši od tujih — so nam rekli. Toda zato so trajnejši. To pa je vsaj za sedaj važnejše od mehkohe. Razen tega nimamo vseh potrebnih surovin. Treba je osvojiti proizvodnjo in premostiti druge težave. Vendar so nas potolažili, češ da bo izbira prihodnje leto znatno boljša.

TRGOVEČ: BLAGO IZ PLASTIČNIH MAS — LE DA BI GA BILO DOVOLJ

Ogledali smo si »Narodni magazin« v Beogradu. Pred kratkim so dobili tu plastične mase iz uvoza. Celotne kontingente prodajo že v enem ali dveh dneh. Podjetja jemljejo po deset tisoč kvadratnih metrov linoleja. Iščajo tudi vse druge predmete.

Samo da bi imeli dovolj blaga iz plastičnih mas — pravi vodja oddelka Vukašin Kostić. Vsek dan prihaja na tisoče ljudi in vprašuje za nekatere predmete. Ondan smo dobili dva tisoč vrečic za sadje in kruh iz plastične mase. Ljudje so v pličih dveh urah vse kupili.

Nekoliko bomo prekinili razgovor. Bralcem dolgujemo neko pojasnilo. Po razgovoru s trgovcem smo odšli v podjetje »Plastika« v Zemunu. Očitno so bili zadovoljni s svojim uspehom v zvezi z vrečicami. Izdelali so 20.000 kosov in takoj vse prodali. Pri njih smo zvedeli, da so vrečice prodajali trgovskim podjetjem po 150 dinarjev za kos, ob običajnem popustu 1 do 6 %. V trgovinah so bile po približno 180 dinarjev. Zaslugek je znašal torej več kot 20 %. Zakaj tudi ne, če gre to blago dobro v prodajo. In še en podatek: v vseh trgovinah je bila cena enaka, kakor da bi se dogovorili.

Ali se ljudje zanimajo za servise iz plastičnih mas?

Zanimanje je veliko, toda tega blaga nimamo. Ljudje iščejo skodelice, servise, zlasti kompletne pribor za izlete in krajsja potovanja, čutarice, čaše itd. V komisijskih trgovinah smo videli marsikaj.

Torej tudi trgovci potrjujejo mnenje potrošnikov. Mnogih predmetov nimamo.

VELIKE »DROBNARIJE«

Madež na novi obleki nam napravi že velike preglavice. Obleko nesemo v kemično čistilnico. Vpišemo nas v knjigo, sprejmemo številko, kar pa je najhuje — čaka dva do tri tedne. Ko bi imeli kakovostnejše kemikalije od tistih, ki nam jih ponujajo kot najboljše »specialitete«, bi vse to trajalo eno ali dve minuti.

Kemikalij, so nam rekli v trgovini, imamo vendar zelo malo. Bržčas se nihče ni niti potrudil,

da bi te, pri nas še premalo znane proizvode, spravil na trg.

Kemikalij za čiščenje oblek je zelo malo, nam je dejal neki strokovnjak. Kvaliteta je slaba. Celo nič boljše od čistega bencina.

Koliko je pri nas gospodinjstev, kjer še vedno s pepelom drgnejo zarjavele posode, nože in vilice. Zadošvalo bi malo učinkovite tekočine in že bi bilo v kratkem času vse čisto. Isto velja za pranje oken, perila in drugih predmetov, kjer izključno uporabljajo »klasične« sredstvi: vodo in milo. Zvedeli smo, da pri nas že izdelujejo nekatere kemične preparate za pranje, vendar jih v večini trgovin ni dobili. Nekatera podjetja v Sloveniji pa že imajo več proizvodov te vrste.

Kozmetičnih preparatov je v naših trgovinah dovolj. Pa vendar ženske niso zadovoljne. Ustno rdečilo ni najboljše kvalitete. Nimamo na primer kemikalij, s katerimi bi se lahko zaposlena žena doma sama frizirala, pri čemer bi prihranila dragocene čes. Lak za nohte naglo odpade, prav tako pa nimamo krem, ki hkrati nadomeščajo puder.

Nesporo terja proizvodnja kvalitetnih kozmetičnih preparatov kvalitetnejše surovine in laboratorije. Tega nam v resnici primanjkuje, manjka pa nam tudi spretnosti, da se vselej in pravočasno približamo željam potrošnikov.

ZDRUŽENJE PROIZVAJALCEV O MOZNOSTIH

Borimo se z velikimi težavami v zvezi s ključnimi predmeti v naših podjetjih — so nam rekli v Zdrženju proizvajalcev kemične industrije, FLRJ. Večje pozornosti nismo posvetili predmetu celotne potrošnje, dasi ravno je izbira dokaj raznovrstna. Nemara bi morali več govoriti o kvaliteti.

Podjetja kemične industrije imajo svoje težave. Nimajo vselej dovolj surovin; precej uvažajo. Mnogi stroji so že odslužili. Ko smo se telefonično razgovarjali z »Jugoplastiko« iz Splita, so nam povedali, da 22 podjetij iz vse države potrebuje poldrugo milijardo za rekonstrukcije. V kratkem času — so trdili — bi se brutto produkt povečal za trikrat.

Toda, kakor pravijo v Zdrženju, ljudje dobivajo vtis, da nekateri voditelji podjetij kemične industrije nimajo dovolj razumevanja, da bi v celoti občutili zahteve trga, nimajo dinamike in premalo so smeli. Zmogljivosti nekaterih podjetij niso izkoriščene, trgovci in potrošniki pa zaman čakajo na blago, ki ga na trgu ni. Navsezadnje sicer trg sam drami tiste, ki spijo, dragocen čas pa le gre v izgubo.

V prid tej trditvi govori tudi dejstvo, da zasebne obrti s plastičnimi masami uspevajo, toda le takrat, ko je dovolj surovin. Obrtniki zelo hitro osvajaajo nove in potrebne predmete; seveda ob zelo visokih cenah. Poglejmo še en primer. »Plastika« iz Zemuna bo v kratkem začela izdelovati ženske torbice iz polietilena. Po proračunih bodo stale 200 do 250 dinarjev. Torbice iste kvalitete prodajajo sedaj v komisijskih trgovinah po 1600 dinarjev.

Mar to ni dovolj prepričljivo?

NEOKUSNE KRAVATE

Čutimo pomanjkanje številnih zlasti specialnih vrst tekstilij. To je do neke mere tudi razumljivo. Toda, zakaj na primer nimamo kvalitetnejših kravata, okusnih in primernih barv.

Pred kratkim so nekatere beograjske trgovine znižale cene kravata za približno 30 odstotkov (od 720 na 520 din). Zakaj?

Ne gre — so nam rekli trgovci. Kvaliteta je slaba, vzorci pogosto sila neokusni. Tudi po pocenitvi ne gre prodaja najboljše.

Nemara bo to prisililo proizvajalce, da več razmišljajo o tem. Mar ni tudi čudno, da nimamo primerne materiala za zelo praktične športne srajce. Sedaj delajo take srajce iz ripsa, flanelne ali popelina.

Razen kemične in tekstilne ter številnih drugih industrijskih panog bi lahko s sedanjimi sredstvi in v teh razmerah izdelovali veliko število predmetov, ki nam v vsakdanjem življenju primanjkujejo. Na primer le ena manenkost: paličice za netenje ognja, izdelane iz žagovine in smole, ali kocke, s katerimi skuhamo juho v desetih minutah. Ali narezan kruh in zaviti v bolj-ši papir?

Drobnarije, mar ne? Vendar dovolj velike, da nam olajšajo in napravijo lepše vsakdanje življenje. Z. Z.

KAKO DOLGO ŠE

»Delovna skupnost za južno Koroško«?

Z velikopoteznim zunanjim videzom se je pred dnevi na Dunaju sestel odbor avstrijske vlade za pripravljanje zakonov o izvedbi manjšinskih zaščitnih določb iz državne pogodbe. Znano je, da sestanek kljub dvodnevnemu delu ni dal ničesar otipljivega, razen nadaljevanja zavlačevanja. Čeprav ima vlada že leto dni v rokah podrobno izdelano stališče koroških Slovincov o izvedbi določb čl. 7 državne pogodbe in čeprav je tudi znano stališče drugih činiteljev na Koroškem, katere so sklenili povedati, da mnenje, je odbor samo povedal, da je pričakovati kaj konkretnega šele ob začetku prihodnjega školskega leta in še to le na področju osnovnega šolstva. Edina novost, ki jo je prineslo zaslišanje predstavnikov s Koroškega, je bil umik školskega nadzornika velikovskega okraja s stališča, ki ga je vsa leta po vojni kot strokovnjak in pristojni uradni zagovornik izmenadeno se je tudi on opredelil za odpravo obveznega slovenskega pouka v dvojezičnih šolah in za demagoško »spravo staršev«.

Ta umik zelo dobro osvetljuje taktiko tistih vplivnih političnih činiteljev v Avstriji, ki so državno pogodbo in njen 7. člen sprejeli kot težko prikažljivo priložnost, da brez strahu za državni položaj Avstrije končno odpravijo še tisto, kar so leta 1945 koroškim Slovincem zaradi negotove meje dali. To je taktika zavlačevanja s potrditvijo sedanjega zakona o dvo-

jezičnem šolstvu, odpravljanja vseh drugih vprašanj, o katerih govori državna pogodba (dvojezično uradovanje, udeležba manjšine v prosvetni, sodni in državni upravi, prepoved germinacijskih organizacij itd.). Medtem pa imajo nedemokratski elementi v močnost zastrupljati javnost s šovinistično protislovensko gonjo, postopoma izsiljevati dejansko likvidacijo slovensčine v šoli (zastranjanje učiteljev, ki izvajajo šolski zakon, in staršev), prisiliti vse tiste, ki zagovarjajo demokratično izpolnjevanje šolskega zakona, da umolknijo, ali še bolje, da prekličejo svoje dosedanje prepričanje. Spomniti se je treba samo, s kakšno trpkostjo ugotavlja na meščanskem demokratičnem slovesu katoliška (i) revija Furche, da so ji onemogočili pisati o slovenskem vprašanju na Koroškem, kako sta morala dunajski univerzitetni docent dr. Meisinger-Lerchenthal in poslanec Ljudske stranke dr. Tončič prekliti svoja poštena stališča, kakšno gonjo so uprizarili proti socialističnemu (tjeto ne več izvoljenemu) poslancu Janschtitzu, ko se je izrekel za dobrohotnost in obravnavanje narodnostnega vprašanja, kako se je dunajski advokat moral odreči zagovornišva slovenske stranke pred celovickim sodiščem, ker je njegov klient zahteval slovensko obravnavo itd. In zdaj velikovški šolski nadzornik. Zmeraj bolj tesne zanke nacionalistične mreže zajemajo in stiskajo avstrijsko in koroško javnost.

RUDNIK PRESIKA izpolnil letni proizvodni načrt

Tudi ostala podjetja v Ljutomerški občini so v tretjem četrtletju močno povečala proizvodnjo

Delovni kolektiv Rudnika Presika je v letošnjih prvih devetih mesecih izpolnil celoletni proizvodni načrt, v tretjem četrtletju pa je bila vrednost njegove proizvodnje za 64 odstotkov večja kot lani v istem obdobju. Ugodno je še to, da je pri stoodstotni izpolnitvi proizvodnega načrta porabil za plače komaj 92 odstotkov predvidenih sredstev, kar kaže na znatno povečanje storilnosti. Storitnost mu je uspelo povečati z novo opremo in s povečanim trudom. Zaradi povečanih proizvodnih stroškov, ki so posledica težav pri nabavi jamskega lesa, in povečane amortizacije na račun nove opreme, je ustvarjeni dobi-

ček manjši kot proizvodnja, vendar še mnogo večji od predvidenega. Podobno sorazmerje med proizvodnjo in stroški je tudi v Opekarni Križevci. V devetih mesecih je ustvarila 80 odstotkov vrednosti celoletne proizvodnje, za plače pa je porabila samo 74 odstotkov predvidenih sredstev. Zaradi povečanih materialnih stroškov in amortizacije je dosegla komaj 64 odstotkov predvidenega dobička. Letošnja proizvodnja v tretjem četrtletju je bila za 19 odstotkov večja kot lani v istem času.

Tudi Opekarna Ljutomer je v tretjem četrtletju povečala proizvodnjo za 11 odstotkov in primerjavi z lanskim, Tovarna usnja Ljutomer pa za 5 odstotkov. V zvezi s povečano proizvodnjo je Opekarna Ljutomer dosegla v prvih devetih mesecih letošnjega leta komaj 62 odstotkov letnega proizvodnega načrta po vrednosti. Tovarna usnja pa 59 odstotkov. Delovni kolektiv Opekarnarje pravi, da bo do konca leta izpolnil proizvodni načrt v celoti, saj je njihovo delo sezonskega značaja. Za to podjetje je ugodno še to, da je kolektiv močno znižal materialne stroške in tudi izdatke za plače, s tem pa povečal predvideni dobiček.

Povprečne uspehe v občini močno znižuje podjetje Zica v Ljutomeru, ki je v tretjem četrtletju doseglo komaj 77 odstotkov lanske proizvodnje v istem obdobju. V prvih letošnjih devetih mesecih pa komaj 47 odstotkov celoletnega načrta. To podjetje ima velike objektivne težave in kaže, da jih ne bo kmalu premagalo.

Velike uspehe v odnosu na letošnji proizvodni načrt in povečanje proizvodnje v primerjavi z lanskim so dosegla tudi nekatera socialistična obrtna podjetja. Vrednost proizvodnje Remonta Ljutomer v letošnjem tretjem četrtletju znaša 365 odstotkov v primerjavi z lanskim v istem obdobju, Agroservisa Ljutomer 335 odstotkov, Mlekoprometa Ljutomer 126 odstotkov in Pekarne Ljutomer 104 odstotke. V ostalih obrtnih podjetjih pa je bila proizvodnja manjša kot lani. Sorazmerno s povečano proizvodnjo imajo tudi večji letni proizvodni načrt in ga je najvišje presegel Remont, ki je v 9 mesecih ustvaril 85 odstotkov celoletnega. Vsa obrtna podjetja v občini je v tem času znašala komaj 63 odstotkov z načrtom določene celotne. Do konca leta se bo to stanje lahko močno popravilo.

P. J.

Z OBČNEGA ZBORA DPD SVOBODE »SLAVA KLAVORA« V MARIBORU

Pevski zbor med najboljšimi

DPD Svoboda »Slava Klavora« iz Maribora se je na občnem zboru pohvalila z lepimi uspehi. Z delom in kvalitetnimi nastopi se je društvo uveljavilo v Mariboru, moški pevski zbor pa je znan po vsej naši domovini. Kritika ga je letos nvrstila med naše prve in najboljšie zbornice. To priznanje si je priboril pod dobrim vodstvom prof. Jožeta Gregorca. Njegovi nastopi v Mariboru in sodelovanje na osrednji Cankarjevi proslavi v Ljubljani so bili vsestransko pohvaljeni. Razen zbora je najbolj rasla dramska skupina, ki je prav tako prejela že več priznanj. Delavne pa so tudi ostale sekcije: tamburaši, ženski pevski zbor, dramska sekcija Zlatorog, medtem ko skupine na Ekonomski srednji šoli niso bile tako delavne kot v prejšnjih sezonah. Povezava dijaštva z delavskim društvom pa je vse hvale vredna in koristna.

Izobraževalna sekcija pa kljub trudu odbora le ni povsem zadovoljila. Ljudska univerza v Melju je imela razmeroma malo predavanj, a tudi zelo slab obisk. Pa tudi Delavske univerze v meljskih podjetjih se niso uveljavile. Redno pa je prirejala predavanja Mladinska univerza ESS. Pionirski kino je pripravil nekaj dobro obiskanih predstav za najmlajše in gostoval celo po okolici. Za uspešno delovanje izobraževalne sekcije so se premalo zavzle tudi politične organizacije na terenu.

Mladi planinci so taborili ob Muri

Planinsko društvo v Ljutomeru ima mnogo članov, precej tudi mladincev. Ker v bližini nimajo planin, taborjenje v oddaljenih krajih pa je drago, so v letošnji jeseni organizirali taborjenje mladih planincev ob Muri. Čeprav je bilo taborjenje že v oktobru, so bili mladinci zelo zadovoljni. Zato bodo v prihodnjem letu pripravili še večje in dalj časa trajajoče taborjenje ob Muri.

L. V.

Seminarji za člane svetov in odborov

V nekaterih občinah murskoboškega okraja že pripravljajo seminarje za člane nekaterih svetov in odborov, kakor je nedavno sklenil Okr. odbor Socialistične zveze v Murski Soboti. Seminarji bodo na občinskih središčih predvsem za svete za zdravstvo, za šolstvo in za šolske odbore. Na njih bodo proučili zakonske predpise, ki jih sveti in odbori morajo pri svojem delu upoštevati, ter najvažnejša vprašanja, ki jih morajo reševati.

Občinski odbori Socialistične zveze pripravljajo tudi posvetovanja o delu hišnih in potrošniških svetov, na katerih se bodo pomenili o vsakdanjih določenih vprašanjih. Kjer potrošniških svetov še nimajo, jih bodo v kratkem izvolili.

Razen volje je važen tudi čas

Pri vseh občinskih ljudskih odborih v murskoboškem okraju imajo komisije za družbeno upravljanje, ki pa niso vse enako delavne. Najboljše je v Ljutomeru. V Lendavi in Beltincih so sicer izbrali za komisije sposobne in delavne ljudi — toda kaj jim to koristi, če imajo ti ljudje premalo časa, da bi se lahko dovolj posvetili svojim nalogam. Samo volja je premalo, če so ljudje obremenjeni z drugim delom.

Nekje so izbrali slabo tudi zaradi tega, ker so imenovali v komisijo preveč uslužbenec ljudskega odbora. Uslužbenec upravnega aparata ne bodo mogli opravljati nalog komisije za družbeno upravljanje tako dobro, kot bi jih lahko drugi volje.

Strokovne šole v Kranju potrebne pomoči

Pred dnevi je bil letni občni zbor Društva učiteljev in profesorjev strokovnih šol v Kranju. Članstvo je obravnavalo nekatere silno pereče probleme strokovnega šolstva.

Večina šol kranjskega okraja je strnjena v Kranju. Strokovne šole so nastanjene v zastarelih, pretesnih poslopjih, nekateri izmed njih pa nimajo niti lastnih poslopj. Tudi učila so že zastarela in pomanjkljiva, inventar star in obrabljen.

Mladine, ki obiskuje strokovne šole, je iz leta v leto več in tako se potreba po gradnji novih šolskih objektov zmeraj bolj veča. Vajenske šole so sicer vključene v državni proračun, vendar potrebujejo za najnujnejše adaptacije, izpopolnitve inventarja in nabavo učil dotacije. Kranjske vaješke šole je doslej podpirala le obrtna zbornica LRS, medtem ko industrijska zbornica zanje sploh ne velevi, čeprav je polovica vajencev v teh šolah prav iz industrije.

Se večje težave imajo industrijske šole, ki so v celoti prepuščene v oskrbo podjetjem. Tako morajo te šole bolj kot za uspešen pouk skrbeti za proiz-

vodnjo, da se sploh lahko vzdržujejo, kajti podjetja so v tako hudih finančnih stiskah, da šol ne morejo več vzdrževati. Nujno bi bilo treba rešiti industrijske šole s tem, da se jih vključi v državni proračun, industrija pa naj prispeva svoj delež v sklad za kadre. Tudi internati imajo premajhno kapaciteto. Razen tega so nekateri nameščeni v barakah (Gumarska šola, »Iskra«, »Sava«), neprimeren pa je za internat tudi kranjski grad, ki bi bolj pripadal muzeju, kot mladinskemu prebivališču, saj bo njegov stolp skoraj slavil 700-letnico. Mladina, ki ne more biti sprejeta v internate, je torej obsojena na vsakodnevno vožnjo v šolo z vlakom, avtobusom ali s kolesom. Koliko časa gre tu v izgrubo, koliko denarja stane vožnja in kakšni napor so potrebni, menda ni treba posebej omenjati.

Predavatelji stremijo po svojem izpopolnjevanju. Želijo dobiti strokovno literaturo iz inozemstva, toda sredstev nimajo. Če tri leta si prizadevajo, da bi organizirali strokovno ekskurzijo v inozemstvo, vendar morajo vsako leto stvar opustiti, ker ne dobe deviz. Največja ironija pa je še v tem, da podjetja pogosto pošiljajo svoje strokovnjake v inozemstvo, ki pa svojih vtisov in ugotovitev nikomur ne posredujejo. V prihodnjem letu hočejo poslati vsaj štiri svoje predstavnike v Avstrijo, Nemčijo in CSR. Le-ti naj bi proučili tamkajšnje strokovno šolstvo z vsemi pedagoškimi posebnostmi. Tudi Republišnemu odboru bodo predlagali ustanovitev komisije za stik z inozemstvom, ki naj skrbi tudi za dobavo potrebne strokovne literature.

Kljub velikemu prizadevanju po vsestranskim izboljšavah vzgoje novih kadrov, delo učiteljskega ni dovolj cenjeno. Dokaz za to so že nizke plače, ki se ne dajo primerjati z onimi v industriji. Zato mladi ali starejši strokovnjaki raje zapuščajo šole, če se jim nudi priložnost, in se zaposlijo v industriji, kjer imajo navadno vsaj za tri tisoč dinarjev višje prejemke kot v šolah. Tu ima tudi idealizem svoje meje.

Razprava je pokazala, da se šolski odbori še niso povsod prav zveličali v svoje delo. To je razumljivo, saj so bili šole ustanovljeni. Cakajo pa jih še velike naloge, če bodo hoteli rešiti problem strokovnega šolstva v Kranju. Samo za najnujnejšo normalizacijo položaja bi potreboval Kranj 380 milijonov dinarjev. Videti je, da tudi šolski odbori tega perečega problema ne bodo mogli rešiti sami, kajti postal je že prevelik in tako je dobil širši, družbeni značaj.

Zdravstveni tečaji za žensko mladino

Okraini odbor RK v Novi Gorici bo letos v sodelovanju z organi oblasti in raznimi organizacijami v semestrskih počitnicah organiziral 10-dnevne zdravstvene tečaje za žensko mladino letnikov 1938 in 1939. Ti tečaji bodo po vseh občinskih ter bodo potrebna sredstva za finančni strošek zagotovili Občinski ljudski odbori v svojih proračunih. Oskrbni stroški za gojenko naj bi po sedanjih predračunih znašali od 2500 do 3000 dinarjev. Tečajnice bodo nastanjene v dijaških domovih in šolskih poslopjih, kjer bodo tudi predavanja. Dekletom bodo znova v obliki predavanj posredovali zdravstveni in javni delavci iz goriskega okraja. Gojenke naj bi v tečajih pridobile osnovne pojme o nudenju prve pomoči in o temeljnih vprašanjih preventivne zdravstvene zaštite in nege.

M. D.

Pripravljani so bili na odkup

Na nedavnem poletnem občnem zboru KZ v Slov. Konjicah je bila podana dokaj široka ocena dela v prvi polovici letošnjega leta. Razen splošnim nalogam je upravni odbor posvečal največ pozornosti delu pospeševalnih odsekov in pripravam za odkup. Izkušnje pri odkupu v zadnjih letih so zadrugi mnogo koristile, tako da je bila letos za to dobro pripravljena. Nekoliko težav je v skladiščih, toda bržkone bo to v prihodnjem letu tudi rešeno, ko bodo urejena nova in primerna skladišča.

Delo zadrugnih pospeševalnih odsekov pa je bilo najboljše razvidno na konjski gospodarski razstavi, v okviru katere so razstavljali živinorejci, prašičerejci, sadjarji, vinogradniki in poljedelci. Vsi njihovi pridelki so pričali o precejšnjem napredku. Za lažje in uspešnejše delo pa je že zadrugi občni zbor spomladan določil pospeševalnim odsekom primerne denarne zneske.

Na zboru je bilo ponovno postavljeno vprašanje strojnega parka, ki je še vedno nerentabilen. K temu je deloma kriva visoka amortizacija, ki zahteva temu ustrežajoče visoke cene storitev, čeprav precejšnji del strojev lahko koristijo le v določeni sezoni (mlatilnice, škroplilnice itd.). Za-

radi tega so predlagali, naj bi se amortizacija plačevala le od letnih efektivnih ur določenega stroja. Na zboru so sklenili, čimprej odprodati tovarni avto.

Zelo uspešno se v okviru zadruge razvija krožek mladih zadrugnikov, ki mu upravni odbor in vodstvo dajejo vso pomoč. Razen več strokovnih nalog pri pospeševanju kmetijstva so v okviru krožka ustanovili tudi pevski zbor, ki je enkrat že javno nastopil. Mladi zadrugniki so razstavili na živinorejski razstavi precej živine in zato dobili posebno pohvalo od ocenjevalne komisije. V svojem zimskem programu pa ima krožek predvidenih več strokovnih in splošnih predavanj ter ustanovitve dramskega krožka.

Dobrišen del finančnih sredstev v prvem polletju je zadruga vložila v adaptacijo novih upravnih prostorov. Vsa dela pri tem so preračunana na preko tri milijone din, glavna zidarska in druga dela pa bodo končana že letos.

Razen sadja, malin in nekaterih drugih pridelkov je zadruga v letošnji jesenski sezoni odkupila že več kot pet vagonov vinskega mošta. Prav tako pa namerava odkupiti še večje količine vina.

L. V.

Gledalci so se smejali, Jachmann pa je razložil: »Pravi filmski junaki ne smejo imeti kosmatih nog. Ta film bo gotovo zanič.« Zena na filmskem platnu pa je zares lepa. Komaj se je oglasila budilka, že je vstala, odeja ji je zdrknila z ramen, srca se je nekoliko razprla, ljudje so imeli za trenutek občutek, kakor da vidijo njene grudi. Bilo je prijetno vzdusje, takrat pa si je žena spet potegnila odejo čez pleča in se udobno zvila v postelji. »Ta je prava,« je rekel Jachmann, »ena tistih, ki že v prvih petih minutah pokažejo prsi. Kako neznansko preprosto je vse to!« Čedna je pa le!« je rekel Pinneberg. Mož na platnu se je že oblekel, otrok je sedel v postelji in prosil očeta, naj mu da medvedka. Nato je mož stopil v kuhinjo, postavil vodo na kuhalnik, kar naprej je tekal sem in tja. Otroku je nosil igrače, pogrinjal mizo za zajtrk, mazal maslo na kruh, nasul čaja v krop, potem pa se je bril. Žena je ves čas v postelji spokojno dihala. Potem je žena vstala — prav čedna je bila — in je stopila v kopalnico. Mož je pogledal na uro, se igral z otrokom, nalival čaj v skodelice, pogledal skozi vrata, ali je mleko že tu. Pa so bili samo časopisi. Žena se je medtem pripravila na zajtrk in je sedla za mizo. Z možem sta si razdelila jutranji list, pila čaj in jedla kruh... Otrok je klical iz spalnice. Igračka mu je padla na tla, mož je stekel k njemu in jo pobral.

»Pravzaprav bedasto,« ni bila Ovčica nič kaj zadovoljna. »Rad bi vedel, kako se bo nadaljevalo. Nekaj mora priti,« je dodal Fant.

Jachmann pa je spregovoril eno samo besedo. »Denar.«

Res, prav je imel. Ko se je mož vrnil iz otroške spalnice, mu je žena pokazala časopisni oglas. Nekaj bi rada kupila. Začel se je prepri. Kje je denar za gospodinjstvo? Kje je njegov denar za vsakdanje potrebe? Mož je pokazal listino, žena pa tudi. Stenski koledar je kazal, da je šele sedemnajstega v mesecu. Potrkala je mlekarka, zahtevala denar, medtem pa se je koledar počasi obračal. Številke so se vrstile od 18 do 31. Mož na platnu si je podpiral glavo z rokami, nekaj drobja je ležalo na mizi zraven obrnjenih žepov, stenski koledar pa je šumel.

Zena je postajala čedalje lepša, na moč prijazno je govorila z možem, po laseh ga je gladila, obrnila njegov obraz k svojemu in ga z bleščetimi očmi poljubila na usta.

»Kača,« je rekel Pinneberg. »Le kaj bo storil?« Mož na platnu pa se je razgrevaj; ženo je vzel v naročje, oglas se je prikazal in spet izginil, stenski koledar je šumel, tam zraven pa se je igral otrok z medvedkom. In tisti drobšč na mizi... Žena je sedela v naročju svojega moža...

Potem je vse izginilo, iz teme se je počasi pokazala svetla bančna blagajna. V njej je bila miza za mrežo, na mizi pa zaviti denarja. Nikjer žive duše. Zavitki z bankovci, pa taki s srebrnimi in z medeninatimi kovanci, na pol odprt zavoj bankovcev za sto mark, lepo urejenih...

»Denar,« je mirno spregovoril Jachmann. »To ljudje tako radi gledajo.« Ali je Pinneberg slišal? Ali Ovčica tudi? Potem je bila spet tema, gledalci so počasi globoko dihali. Ovčica je slišala Fanta, on pa njo.

Nato je bilo spet svetlo. Žena se je premikala v jutranji halji po filmskem platnu. Mož je vzel v roke klobuk in poljubil otroka, potem pa se je napotil po ulicah velikega mesta, skočil v avtobus,

tekkel kot vsi drugi ljudje. Vozila so se zagostila v ozki ulici, nato pa so se razila na vse strani. Prometni znaki so bili rdeči in zeleni in rumeni in na tisoče hiš z milijoni oken in ljudi je bilo na platnu. Mali mož pa je stanoval v dveh sobah z ženo in otrokom.

Nespametna žena, ki ne zna porazdeliti denarja, toda mož na platnu ima samo njo in se mu ne zdi nespametna. Pred njim pa je miza z visokimi nogami. Od nje se bo mož na platnu boril za obstoj. Samo za trenutek se je ustavila blagajnikova roka nad kupom denarja, prsti so se široko razprli. Ne, roka se je spet zaprla, na njej ni bilo krempljev, marveč prsti. Bil so prsti blagajnika in ne kremplji ptice roparke.

Mali blagajnik pa je imel prijatelja. Ta je bil praktikant v banki in seveda sin pravnega bančnega ravnatelja. Nihče ni videl, da je ta praktikant opazil grabežljivo razprte prste. Med dopoldanskim odmorom je praktikant poklical prijatelja na stan in mu rekel: »Denar potrebuješ.« Čeprav se je oni drugi branil in zanikal, se je vendarle vrnil domov s polnimi žepi denarja. Ko je doma izpraznil žepa na mizo, je pričakoval, da bodo ženi zasijale oči. Toda glej, bila je povsop ravnodušna, kakor da je nič ne zanima. Samo okoli moža se je vrtela. Na zofo ga je potegnila in ga objela: »Kako si to storil? Zame si storil? Ti, kaj takega bi nikoli ne pričakovala!«

Mož pa niti ni utegnil povedati vse zgodbe, samo ženo je imel rad. Pokimal je, molčal in se samo obetavno nasmešnil. Tako ponosna je bila žena na svojega moža...

Mali blagajnik je imel izreden igralski obraz. Pinneberg je bil videl ta obraz zjutraj na blazini zakonske postelje, ko se je ura oglasila natanko ob pol sedmih. Truden, zguban je bil ta obraz, moža so trle skrbi. Pred ženo, ki jo je ljubil in ki ga je zdaj občudovala prvič v življenju, pa mu je obraz zažarel, zamorenost je izginila, sreča je rasla in se razbohotila v velikanosno sončnico... Ti revni, drobni, zaskrbljeni obraz, zdaj se ti je odprla sreča! Nikoli ne boš mogel reči, da si bil vedno majhen, saj si bil tudi ti nekoč kralj!

I. CONSKA LIGA

Vendar obe točki

Na vrhu brez sprememb — Prva zmaga Šiškarjev — Odred na istem mestu

Končno se je moštvo »Ljubljane« ločilo od dan. Z zmago nad Turbino, ki je v prvem kolu v Ljubljani premagala domačega Odreda, se je »Ljubljana« uvrstila na 11. mesto, in sicer dve točki za Odredom ter eno točko za Tekstilcem, ki je včeraj odzval na domačem terenu drugoplasirani Reki eno točko. Vodečemu »Splitu« je ena točka, ki jo je dobil v tekmi z Metalcem v Zagrebu, bila dovolj, da je obdržal razliko pred drugoplasirano Reko, ki jo je včeraj doletela ista usoda, in sicer v tekmi s Tekstilcem v Varaždinu. Moštvo »Sibenika« je doma porazilo Trešnjevko ter tako z istim številom točk, toda z boljše razliko v golih, prehitelo moštvo Metalca. Tudi Uljanik se je pomaknil za eno mesto nazaj, s tem, da je premagal zagrebškega Graficarja, ki je zdaj zasedel mesto za »Ljubljano« ter tako zaključuje lestvico prve conske lige po IX. kolu. Odred je včeraj počival, kljub temu pa je obdržal IX. mesto na lestvici.

»Ljubljana« — Turbina 2:1 (0:0)

Ljubljana, 4. nov. — Prvenstvena tekma prve conske lige »Ljubljana« : Turbina 2:1 (0:0). Stadion »Ljubljane« v Šiški. Gledalcev 1500. Sodnik Metaković iz Zagreba. Strelci: Blaznik v 37. in Dolenc v 85. minuti za »Ljubljano«; ter Vujanović v 90. minuti za Turbino.

»Ljubljana«: Jereb, Eltrn, Pirc, Gruđen, Sočan, Maroša, Kompoš, Perharic, Dolenc, Blaznik, Hacler.

Napoved je »Ljubljana« privratarja zmagala. Po dobrih igrah v zadnjih kolih je bilo to pričakovati. Čeprav bi po razvoju dogodkov na igrišču lahko domačini zmagali tudi z višjim rezultatom, pa je bil na koncu rezultat tesen in težko priborjen.

Ves prvi polčas so igrali Ljubljani čisto na polovici gostov, a kljub temu niso mogli doseči gola. Nekajkrat je Hacler lepo prodiral po krilu, dal zelo uporabne žoge pred vrata, tam pa ni bilo igralca, ki bi znal priložnosti izkoristiti. Turbina je le redkokoli napadala. Ti napadi pa so bili zaradi negotove igre srednjega krila Sočana zelo nevarni. Domačini so poizkusili streljati tudi od daleč. Blaznik, Dolenc in celo krilec Maroša so večkrat prisilili vratarja Biličiča, da je pokazal vse svoje znanje. V 38. min. je sodnik Metaković spregledal enajstmetrovko za goste. Sočan je bil spot prekratek, nevarni Takac je prodiral sam pred vrata, kjer so ga zrušili. Sodnik pa je menil, da ni bilo prekrška.

Pričetek nadaljevanja je bil neraven. Na obeh straneh so mnogo gre-

Varaždin:
Tekstilac — »Reka« 2:2 (0:2)
Sibenik:
»Sibenik« — Trešnjevka 3:1 (1:0)
Zagreb:
Metalac — »Split« 1:1 (0:1)
Pula:
Uljanik — Graficar 2:1 (0:0)
Ljubljana:
»Ljubljana« — Turbina 2:1 (0:0)

šili in večkrat igrali preostro. V 12. minuti pa je Blaznik, ki je bil tudi doma, dobil uporabno žogo s levega krila Kompoša. Vratar gostov je hotel še v zadnjem hipu posredovati, toda Blaznik je hladnokrvno in ostro streljal v levo kot 1:0.

LJUBLJANSKO-PRIMORSKA LIGA

Triglav obdržal prednost

Vodeči Triglav žanje uspehe naprej. Včeraj so Kranjčani premagali s najmanjšim možnim rezultatom moštvo Mladost, ter tako obdržali razliko dveh točk pred Krimom, ki je na svojem terenu s tesnim rezultatom premagal Ilirijo. Tudi Graficar je potrdil svoje tretje mesto. Izola je premagala z rezultatom 1:0, toda pri tem je osvojila dve dragoceni točki ter tako obdržala razliko v točkah pred Slovanom, ki je danes šestkrat zatresel mrežo Branika. Nova Gorica se je končno vdrnila. Na domačem terenu je njena napadalna vr-

katero so pripravili marsikatero priložnost.

Slovan : Branik 6:2 (3:0)

Ljubljana, 4. nov. — Pred 200 gledalci je Slovan visoko premagal oslabiljeno moštvo Branika iz Nove Gorice z rezultatom 6:2 (3:0). Tekma je bila, zlasti v drugem delu, nezanimiva.

V začetku so domačini silovito napadali. Kljub številnim priložnostim pa so dosegli prvi gol šele iz enajstmetrovke. V nadaljevanju se so gosti popravili in znižali rezultat.

Gole so dosegli: Verbek 3, Grošelj, Opotnik in Ivča za Slovan, za Branik pa desno krilo in desni krilec. Sodil je Kraljič iz Kranja.

Graficar — Izola 1:0 (1:0)

Favorizirani domačini so danes le s težavo premagali borbeno moštvo iz Izole z rezultatom 1:0 (1:0). Edini gol tekme je dosegel Ekart v 13. min. Igra ni bila posebno lepa, ker sta igralcem nagajala neravna igrišča in veter. Graficar je bil v premoči večidel igre in imel nekaj lepih priložnosti za doseg gola. Gostje so napadali le sem in tja. Ti napadi pa so bili dokaj nevarni. Pri domačinih so bili najboljši Kožuh in Oliver v obrambi ter Bašić v napadu.

Pred 300 gledalci je sodil Miklavž iz Ljubljane.

LJUBLJANSKO-PRIMORSKA LIGA

Triglav	9	7	1	32:11	15
Krim	9	5	3	25:14	13
Graficar	9	6	2	23:14	13
Slovan	9	4	2	3:19	10
»Tržič«	9	4	1	16:19	9
»Nova Gorica«	9	2	4	24:19	8
Izola	9	3	5	10:24	7
Ilirija	9	3	1	15:19	7
Mladost	9	1	2	10:20	4
Branik	9	2	0	7:16	3

MOSTVENO PRVENSTVO SLOVENIJE V JUDO

»LJUBLJANA« BREZ KONKURENCE

JUDO

Ljubljana, 4. novembra. — Že pred današnjo zmago nad Branikom je bila »Ljubljana« moštveni republiški prvak v judo. Kljub temu pa so se Ljubljani zagrizeno borili in dosegli visoko zmago 12:0. Čeprav gostom ni uspelo osvojiti točke v posameznih borbah, pa so bile le-te zanimive, dinamične in včasih je zadostovalo le pol točke, da so Ljubljani postali zmagovalci (Skraha, Macarol, 100). Sicer maloštevilni gledalci (okrog 100) niso bili razočarani, saj so videli nekaj lepih metov in tehničnih fines juda. Najbolj zanimiva je bila borba med Krušičem (Branik) in Pogačnikom, posebno v tretji rundi, v kateri je bil Pogačnik izvrten.

Gledalci so z zanimanjem pričakovali zadnjo borbo med državnim prvkom Mačkom in Mariborčanom Mihevcem. Le-ta se je ves čas držal v obrambi in ni dovolil Mačku, da bi izkoristil svoje tehnično znanje. Maček je uspel Miheva premagati v drugi rundi, ko ga je presenetil s fiksnim položajem.

Rezultati: perolaha: obe moštv brez tekmovalca, lahka: Huber—Križman 1:1, welter: Korošec—Zidančič 0:2, srednja: Meznarič—Vresek 0:2, polteška: Mihevc—braz nasprotnika, težka: Krušič—Bivda 0:2.

Evropskega prvenstva v judo bi se morala izmed slovenskih tekmovalcev udeležiti Maček in Skraha. Maček je v današnjem dvoboju pokazal, da je pripravljen na kvalitativni prireditev kot je evropsko prvenstvo, medtem ko je imel Skraha veliko smolo. V tretji rundi ga je Korošec vrgel. Skraha je padel na čelo in dobil pretres možganov. Dežurni zdravnik dr. Kalisnik mu je predpisal 14 dni popolnega mira, zato je vprašanje, če bo Skraha sploh nastopil na evropskem prvenstvu.

LESTVICA
»Ljubljana« 6 5 1 0 11 točk
»Maribor« 5 2 2 1 6 točk
»Olimpija« 5 1 2 2 4 točke
»Branik« 6 0 1 5 1 točka
V. S.

žajem, drugače pa ni pokazal kaj posebnega.

Rezultati: Branik — »Ljubljana« 0:12 — Perolaha: Perne (E1) 0:2, X. O. lahka: Huber — Štor 0:2, welter: Korošec—Skraha 0:2, srednja: Meznarič—Macarol 0:2, polteška: Krušič—Pogačnik 0:2, težka: Mihevc—Maček 0:2.

Sodil je brez napake Mejad. Evropsko prvenstvo v judo se bo začelo 14. t. m. izmed naših tekmovalcev sta bila določena Skraha in Maček. Ker pa je Skraha po nesrečnem padcu dobil pretres možganov, naka mu je dežurni zdravnik predpisal 14 dni počitka, je udeležba Skraha na evropskem prvenstvu negotova.

V soboto zvečer je Branik nastopil proti Olimpiji. Rezultat je bil 6:6.

Rezultati: perolaha: obe moštv brez tekmovalca, lahka: Huber—Križman 1:1, welter: Korošec—Zidančič 0:2, srednja: Meznarič—Vresek 0:2, polteška: Mihevc — brez nasprotnika, težka: Krušič—Bivda 0:2.

Evropskega prvenstva v judo bi se morala izmed slovenskih tekmovalcev udeležiti Maček in Skraha. Maček je v današnjem dvoboju pokazal, da je pripravljen na kvalitativni prireditev kot je evropsko prvenstvo, medtem ko je imel Skraha veliko smolo. V tretji rundi ga je Korošec vrgel. Skraha je padel na čelo in dobil pretres možganov. Dežurni zdravnik dr. Kalisnik mu je predpisal 14 dni popolnega mira, zato je vprašanje, če bo Skraha sploh nastopil na evropskem prvenstvu.

LESTVICA
»Ljubljana« 6 5 1 0 11 točk
»Maribor« 5 2 2 1 6 točk
»Olimpija« 5 1 2 2 4 točke
»Branik« 6 0 1 5 1 točka
V. S.

Maček (levo zgoraj) nas bo zastopal na bližnjem evropskem prvenstvu

Dvoboj med Pogačnikom in Krušičem je bil najbolj zanimiv na letošnjem republiškem prvenstvu (levo)

CROSS »LE SOIRE« V BRUSLJU

Štrifot šele šesti

Bruselj, 4. nov. Tu je bilo danes veliko mednarodno tekmovalstvo v crossu, ki ga vsako leto prireja list »Le Soir« na 9000 m dolgi progi, in je med 40 tekmovalcev zmagal Belgijec Herman. Jugoslovanci niso zadovoljili. Štrifot je bil šesti, važi 13. Skrinjar 25. letnik pa 31. Na drugo mesto se je plasiral Belgijec Van Hoof. Za njim so prispeli na cilj Finca Julij in Altonen ter Francoz Hamer, v ekipnem pismaju je zmagala Finska s 24 pred Belgijo, Anglijo, Jugoslavijo, Francijo in Nizozemsko.

Med mariborskimi športniki

V prvenstveni tekmi mariborsko-varaždinske celjske lige, je »Maribor« premagal Slobodo iz Varažдина z 1:0 (0:0). Mariborčani so bili v prvem polčasu že v premoči, vendar je niso znali izkoristiti. Šele v 88. minuti je Pavlek dosegel zmagovalni gol. Igra je bila precej slaba kot dobra.

Zveza »Partizan« prireja posvet za posvetom. Včeraj so v Narodnem domu zborovali njeni propagandni delavci

POSVET PROPAGANDISTOV »PARTIZANA« SLOVENIJE

Propaganda zaostaja za dejavnostjo

Včeraj je bil v Ljubljani posvet propagandnih delavcev Partizana Slovenije, ki so se ga razen članov propagandne komisije pri republiški zvezi udeležili tudi propagandisti okrajnih zvez te organizacije. Žal pa se razprave niso udeležili propagandisti iz petih okrajev.

Razprava je bila zelo tehtna in bo nedvomno prispevala k izboljšanju propagande o organizaciji Partizan oziroma propagandi telesne vzgoje izven te organizacije, in sicer po tovarnah, zadrugah in celo v kulturno prosvetnih ali gasilskih društvih — kot je dejal predsednik Zveze »Partizan« tov. Mitja Ribičič. Le-ta je poudaril, da propaganda pri Partizanu zaostaja za dejavnostjo, ki jo imamo o društvih. To dejavnost je treba namreč pravilno popularizirati in jo povezati z javnim življenjem. Tovarši Ribičič je tudi dejal, da organizaciji oziroma o društvih niso potrebne posamezne sekcije, marveč bi lahko le-te osnovali o naših delovnih središčih in raznih društvih. Za razmah Partizana so po mnenju tov. Ribičiča potrebni pogostejši sestanki s starši, ki bi jih organiziralo društvo. Zlasti bi bilo bolje izkoristiti razne prireditve Partizana. Predsedem pa bo treba — je dejal tovarši Ribičič — izkoristiti republiški zlet, ki je o njem treba razpravljati po šolah, tovarnah, zadrugah, v športnih društvih in povsod tam, kjer se v večjem številu zbirajo ljudje. Le ob sodelovanju s številnimi organizacijami, ki bodo mnoge od njih k zletu prispevale svoj program, bomo mogli doseči to, da bo zlet manifestacija naše celotne telesne kulture.

Predsednik komisije za propagando pri Zvezi Partizan tov. Kutin je prav tako opozoril na dejstvo, da celo društva, ki se ponasajo s svojo dejavnostjo, ne znajo svojih uspehov propagandno izkoristiti. Vendar so se nekatera društva zaslala v propagandnem delu, predseem zato, ker so se povezala z drugimi organizacijami — z JLA, s centri predvojske in izvenarmadne vzgoje itd.

Razprava na tem posvetu je bila zaključena s sklepom, da je treba ustanoviti mladinske prednjaške zbornice, da je potrebno začeti s pravilno akcijo za republiški zlet, predseem pa da je treba razviti ustrezno propagandno mrežo po društvi in izven njih, ki naj, kot rečeno, zajema šole, tovarne, zadrage itd.

ODHOD NAŠIH KOŠARKARJEV NA POLJSKO

BREZ OPTIMIZMA

Zvezni kapetan ni povsem zadovoljen z njihovo formo

Včeraj je bil v Beogradu zadnji trening najboljših jugoslovanskih košarkarjev pred njihovim odhodom na Poljsko. Jugoslovanska reprezentanca bo pod vodstvom članov sekretariata KZJ izlojevalca, Josifovića in zveznega kapetana Nikolića danes popoldne odpotovala na Poljsko. Jugoslovanski košarkarji bodo na Poljskem igrali štiri tekme. Nasprotnik v prvih dveh bo najboljša poljska moštvo, ki se pripravlja za olimpijske igre v Melbournu. Ti tekmi bosta 10. in 11. novembra v Gdanjsku, 14. in 15. novembra pa se bo Jugoslavija pomerila z drugim poljskim moštvom v Krakovem ali Varšavi.

Po večeršnjem treningu je zvezni kapetan Aleksander Nikolić izjavil: »Zadovoljen sem samo z Englerjem, Loejem in Miletičem. Nikolić meni, da naša reprezentanca ni mogla biti boljše sestavljena. Na trinajst igralcev, ki bodo igrali na Poljskem, računa zvezni kapetan tudi za evropsko prvenstvo, ki bo spomladaj v Sofiji.

Reprezentanca je precej oslabiljena, ker v njej ni Konjovića in Popovića, medtem ko je zvezni kapetan že napravil križ čez Milera, ker zaradi kazni dve leti ne sme igrati. Konjović je bolan, Popović pa ni mogel na pot zaradi študija. Kaže, da bi morala zveza prepovedati igralcem, ki nocoje igrati v državni reprezentanci, udeležbo na gostovanjih njihovih klubov v tujini. Tako predlaga zvezni kapetan Nikolić, ker se

tan tudi za evropsko prvenstvo, ki bo spomladaj v Sofiji. Reprezentanca je precej oslabiljena, ker v njej ni Konjovića in Popovića, medtem ko je zvezni kapetan že napravil križ čez Milera, ker zaradi kazni dve leti ne sme igrati. Konjović je bolan, Popović pa ni mogel na pot zaradi študija. Kaže, da bi morala zveza prepovedati igralcem, ki nocoje igrati v državni reprezentanci, udeležbo na gostovanjih njihovih klubov v tujini. Tako predlaga zvezni kapetan Nikolić, ker se

BOKS

»Ljubljana« : Celuloza 10:8

Ljubljana, 4. nov. Sinoči je bil v Domu železničarjev prijateljski bokarski dvoboj med moštvom Celuloze iz Videm-Krškega in domačo Ljubljano. Dvoboj se je končal z zmago Ljubljane z 10:8.

Rezultati: bantam: Kulčar : Govelšek 6:2; peresolaha: Kovač : Lapuh 2:2; lahka: Zadnikar : Djordjević 2:0, (tko); polwelter: Šturk : Lazarević 2:0 (tko); welter: Kraljič : Plavec 0:2 (tko); welter: Mencej : Ajster 0:2; polsrednja: Mrak : Marković 0:2; srednja: Podobnik : Hrvat 2:0; polteška: Troha : Silvanov 2:0. Prvo imenovan bo boksalji Ljubljane.

Olimpijske novice

S posebnim letalom T. U. 104 je v New Delhi prispela skupina sovjetskih športnikov, ki potuje na olimpijske igre v Avstralijo. Skupino sestavljajo 13 tekmovalcev, ki jo vodi predsednik Komiteja za šport SZ, Nikolaj Romanov. Le-ta je bil letašnji dobitnik nagrade, da bo Sovjetsko zvezo na olimpijskih igrah zastopalo 325 športnikov.

Olimpijski ogenj, ki je bil včeraj prižgan na gori Olimpu, so grški atleti prinesli danes v Atene, odkoder bo posebno letalo odpeljalo olimpijski ogenj v Avstralijo. Preden je bil olimpijski plamen prenesen na atensko letališče, je bila na starem olimpijskem stadionu v Atenah simbolna slavnost. Na koncu slavnosti je 500 atenskih dijakov zapelo olimpijsko himno, potem pa je baklo prevzel avstralski generalni konzul v Grčiji. Ta je na letališču v Atenah izročil baklo članoma olimpijskega komiteja, ki bosta le-to prenesla v Melbournu.

Olimpijski komitej Traka je danes preklical svojo prijavo za sodelovanje na olimpijskih igrah. Le-to je utemnelo zaradi težkih mednarodnih položajev na Srednjem vzhodu. Zaradi tega se je število sodelujočih na letošnjih olimpijskih igrah zmanjšalo za 73 udeležencev.

SLOVENSKO ODBOJKARSKO PRVENSTVO ZA ŽENSKO

»Maribor« prvak

V dvorani TVD Partizana Trnovo je bil danes finalni turnir za prvenstvo Slovenije v odbojki za članice. Sodelovalje so odbojkarice Krima iz Ljubljane, Maribora in Novega mesta. Prvo mesto in naslov republiškega prvaka je osvojila vrsta Maribora, ki je v odločilnem srečanju premagala svoje tekmece iz Novega mesta s 3:2.

Na finalnem turnirju v Trnovu smo videli kvalitativno igro. Vsi dvoboji so bili zelo zanimivi. Vrste so bile zelo borbeno in so se borile za vsako točko. Celotna mladost Slovenije je sicer zadržna, nas je prijetno presenetila z igro. Zaradi pomanjkanja izkušenj niso morale resneje poseči v borbo za prvo mesto.

Najprej je Novo mesto premagalo Krim s 3:0, nato pa so Mariborčanke s istim rezultatom premagale Ljubljankinje. V odločilnem dvoboju so se tako pomerile odbojkarice iz Maribora in

Novega mesta. Po prvih dveh nizih je kazalo, da bo naslov republiškega prvaka odšel v Novo mesto, v tretjem pa se je sreča obrnila na stran Mariborčank, ki so zlasti dobile užitno korist. V petem nizu se je razvila ostrina in dramatična borba. Vrsta Maribora je prišla v vodstvo s 6:0. Novomeščanke pa so nato izenačile. Pri stanju 12:12 se je trikrat zamenjal servis, dokler niso Mariborčanke povisale na 14:12. Nato niso izkoristile 7 match zög, šele z osmo pa so si Mariborčanke zagotovile zmago in naslov republiškega prvaka. Tako bodo kot prvakinje Slovenije igralce na izločilnih tekmah z zagrebško Lokomotivo za vstop v zvezno ligo.

Rezultati: Novo mesto : Krim 3:0 (17:15, 16:14, 15:8), Maribor : Krim 3:0 (15:12, 15:13, 15:13), Maribor : Novo mesto 3:2 (4:15, 8:15, 15:11, 15:4, 15:12).

Vrstni red: Maribor 4, Novo mesto 2, Krim 0 točk.

D. P.

Brzobjavke

● DUNAJ, 4. nov. (AFP). V osmini finala mednarodnega turnirja v namiznem tenisu je Madžar Sidor premagal Avstrijca Wagnerja z rezultatom 3:0, naš tekmovalac Harangozo pa Belgijca Rollanda s 3:2. V četrtfinalnem tekmovalcu posameznice pa so bili doseženi sledeči rezultati: Rosenau (Romunija) : Javor (Madžarska) 3:0, Farkas (Madžarska) : Simon (Madžarska) 3:0, Rumpfer (Avstrija) : Golopša (Romunija) 3:1, Szoke (Romunija) : Koczian (Madžarska) 3:1.

● BEograd, 4. nov. V okviru tekmovalca za državno prvenstvo v odbojki je danes moštvo Crvene zvezde premagalo domačega rivala Partizana z rezultatom 3:2 (12:15, 14:16, 15:9, 15:11, 15:10).

● MOSKVA, 4. nov. (Tanjug). Savovski komentator »večne Moskve« poudarja med ostalim tudi to, da predstavlja četrto mesto Gligorića na spominskem Aljejevinem šahovskem turnirju velik uspeh jugoslovanskega šahovskega vele mojstra. Časnik omenja izredno igro Gligorića in pripominja, da je le-ta pokazal zelo visoko zmago. V istem časopisu je tudi izjava mednarodnega mojstra Panna, ki sodi, da je Gligorić pokazal na tem turnirju izredno lepo igro. Ostali časopisi pripominjajo, da je Gligorić dosegel uspeh predseem zaradi tega, ker je pustil za seboj znana sovjetska igralca Bronsteina in Keres, mimo njih pa še elito evropskih šahovistov.

● BEograd, 4. nov. V tekmovalcu zvezne odbojkarice lige je moštvo »Jugoslavije« premagalo zagrebško Lokomotivo z rezultatom 3:0.

● MOSTAR, 4. nov. V finalnem tekmovalcu za nogometni pokal predsednika Tita v BiH je Velež premagal moštvo Sarajeva z rezultatom 1:0.

● VIROVITICA, 4. nov. V tekmovalcu zvezne lige v malem rokometu za ženske je domača vrsta Lokomotive premagala Graficarja iz Osijeka z rezultatom 7:5 (5:4). V Subotici sta se srečali vrsta domačega Spartaka in Lokomotive iz Zagreba. Zmagala je Lokomotiva z rezultatom 6:5 (4:3).

● BEograd, 4. nov. V nadaljevanju zvezne lige v velikem rokometu je danes moštvo Radničkoga iz Beograda klonilo pred Zvezničarjem iz Nisa z rezultatom 3:2 (1:1). V Zagrebu sta se srečali moštvi domačih rivalov Graficarja in Trešnjevke. Zmagal je Graficar z rezultatom 11:7 (7:4).

● KOPENHAGEN, 4. nov. Meddržavna nogometna tekma med reprezentanco Danske in Nizozemske se je končala neodločeno z rezultatom 2:2.

● ZAGREB, 4. nov. Danes je bila dokončno določena nogometna reprezentanca Zagreba, ki se bo srečala z reprezentanco Praga. V reprezentanci Zagreba bodo igrali tri igralci: Kralj, Banović, Krnković, Conč, Horvat, Režek, Mežak, Vukob, Dvornik in Hmeljnik. Za rezervne igralce pa so določeni: Irović, Veljić, Joksimović, Klaić, Medved in Mantula. V današnjem treningu tekmi se je reprezentanca Zagreba srečala s moštvom Dinama. Po enakovredni igri se je tekma končala z rezultatom 2:2 (1:0).

Krakov, 4. nov. — Poljska nogometna reprezentanca premagala Finsko s 5:0 (2:0).

TA TEDEN na ljubljanskem sodišču

Prvi bo sedel ta teden na zatočno klopi v ponedeljek že večkrat kaznovani Josip Franjevič, šofer na »Gradski ekonomiji Zlatnjak« pri Zagrebu. Le-ta je obtožen, da je v septembru letos na živilskem trgu v Ljubljani kradel iz žepa in poškodoval nekoga moškega, ki ga je ulovil. Za njim bo na vrsti že večkrat kaznovani Alojz Arnuš, vrtnarski delavec iz Ljubljane, ki je ukradel na raznih krajih Ljubljane štiri kolesa in tričekelje.

S tatvino slušnega aparata, vrednega 33.000 din. in s tatvino posteljnega perila ter raznih drugih predmetov v skupni vrednosti okrog 150.000 dinarjev, pa se je hotela v vionno tatvino okoristiti tudi V. P. na škodo svojega razvezanega moža, ki pa jo je prijavil.

Ker je vozil na prečnem drog kolesa svojega brata, se je ob srečanju s avtomobilom na Klancu in v osem ovinku pri Sp. Gorjah M. U. tako zmedel, da kolesa ni zavil, kar je imelo za posledico, da je prišlo med obema voziloma do trčenja, pri čemer je dobil brat pretes možganov in zlom leve ključnice.

Cepprav je A. B. iz Podgorja pri Kamniku star 22 let, je vendar v jezi hudo telesno poškodoval svojega sina, ko sta se začela prepirati. Po grabi se sekiralo in s ostrim delom uderil sina po glavi tako, da mu je vdrl lobanjsko kost na čelu.

Zelo nepreviden je bil A. B. iz Kape pri Gornjem Logatcu, ker je napeljal skozi leseno ostriže dimne cevi iz pločevine, ki med seboj niso bile dovolj tesno povezane in niti izolirane, zaradi česar je prišlo do požara in škode okrog 750.000 din.

Leopold Medved, mesarski pomočnik iz Škofje Loke, čaka na sodbo zaradi vionne tatvine v gostilniški lokal v Škofji Loki v preiskovalnem zaporu. Kako je bilo s tem vionno, bo povedal sodnik v sredo.

Poneverbe v znesku 249.844 din je obtožil javni tožilec Franca O. bivša poslovodja v trgovini s čevlji »Alpinist« v Ljubljani. Dokumenti in priče bodo pokazali, ali je to dejanje v resnici storil ali pa gre za poslovnih primanjkljaj.

Letos 1. julija je prišlo med delavci, ki so zaposleni pri gradnji avtoceste Ljubljana-Zagreb do hudega medsebojnega obračunavanja na veselici v Vilhni gori. Posledica je bila uboj enega izmed njih z nožem in več lažjih telesnih poškodb. Za uboj odloži 24-letni Milo Šturic iz okolice Varadina, ostalih šest obtožencev pa za sodelovanje pri pretepu, poškodbo tujih stvari in lahke telesne poškodbe.

Bivša uslužbenka nekdanjega KLO Ožbolt pri Kamniku M. K. in A. B. se bosta morala zagovarjati v sredo že ponovno zaradi poneverbe, ponarejanja uradnih listin in nevestnega opravljanja službe.

V gozdu »Za vodo« v Ljubljani so se 16. marca letos že proti 23. uri med seboj spoprijeli štirje iz vinjenosti gosti in se začeli pretepati. Eden izmed njih je pri tem utrpel zlom desne pisčali, drugi pa so takoj za tem napadli gosta, ki je hotel priškodovanemu nuditi pomoč in ga tako pretepli, da je dobil poleg številnih manjših poškodb tudi pretes možganov in zlom nosne kosti. Za to »sunaštvo« bodo stopili pred sodnike v četrtek.

V četrtek se bosta morala zagovarjati tudi poslovodja A. B. in trgovska pomočnica M. L. oba z Jesenic. A. B. je namreč zlorabljal uradni položaj, s tem, da je neopravičeno zviševal cene raznuhno potrošništvu blagu. V trgovini, kjer je bil poslovodja, je prodajal tudi svojo lastno kavo, medtem ko je M. L. poleg tega, da je neopravičeno nuditi pomoč in ga tako pretepli, da je dobil poleg številnih manjših poškodb tudi pretes možganov in zlom nosne kosti. Za to »sunaštvo« bodo stopili pred sodnike v četrtek.

Neprevidnost pri čiščenju pepela bo pripeljala v petek pred sodnika A. V. iz Sel pri Litlji, ker je zaradi tega nastal ogenj in povzročil za okrog 80.000 din škode.

V soboto bodo tudi še tri obravnave, in sicer proti profesorju M. M., ki je obtožen sovražne propagande in neopravičene uporabe zaupanege mu denarja, dr. F. S., ki je z neprevidno vožnjo ogrozil javni promet, in M. P. ter S. M., ki sta obtožena ropa. -k-

DNEVNE NOVICE

FLEX v hišo! FLEX v potno torbo! Masten madež lahko dobiš vsak čas, pa nobene skrbi, če imaš FLEX.

Kvaliteta odliča! Teint Bell Rožno mleko je bilo nujno potrebno našim žilam. Teint Bell Rožno mleko dobiš, kjer imajo kvaliteto kozmetiko.

KONCERTI

Slovenska filharmonija vlijudo obvešča koncertno publiko, da je koncert mladih glasbenih umetnikov, ki je bil napovedan za danes, prestavljen na decembra. Točen datum bo objavljen pravočasno. Slovenska filharmonija priredi jutri ob 17 v veliki filharmonični dvorani vokalno-instrumentalni koncert za nižje razrede I. in X. gimnazije, za VI. gimnazijo in za Klasično gimnazijo.

Gledališča

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA

Ponedeljek, 5. novembra: Zaprti. Turek, 6. novembra ob 19.30: Shakespeare: »Henrik IV.« (II. del.) Abonma G. Sreda, 7. novembra ob 20: I. Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanske.« Abonma F. Četrtek, 8. novembra ob 20: Shakespeare: »Henrik IV.« (II. del.) Abonma E. Petek, 9. novembra ob 20: Miller: »Spomin na dva ponedeljka in »Pogled z mostu.« Premiera. Izven. Nedelja, 11. novembra ob 15: Miller: »Spomin na dva ponedeljka in »Pogled z mostu.« Izven in za podelžje. ob 20: Axelrod: »Sedem let skomin.« Izven in za podelžje.

OPERA

Ponedeljek, 5. novembra: Zaprti. Turek, 6. novembra ob 19.30: Svara: »Kleopatra.« Abonma H. Sreda, 7. novembra ob 19.30: Rossini: »Seviljski brivci.« Abonma A. Četrtek, 8. novembra ob 19.30: Puccini: »Tosca.« Gostovanje Paule Takacs, prvakinja budimpeštanske Opere. Izven. Petek, 9. novembra: Zaprti. Sobota, 10. novembra ob 19.30: Rossini: »Seviljski brivci.« Abonma B. Nedelja, 11. novembra ob 19.30: Massenet: »Manon.« Izven in za podelžje. V četrtek, 8. novembra, je predvideno gostovanje prvakinja budimpeštanske Opere Paule Takacs v vlogi Tosce. Predstava bo izven abonmaja.

Devizni tečaji

Na rednem sestanku so bili dne 2. novembra zaključki po naslednjih tečajih:

US dol. 6000, — 5265,41, 1655,14; Litg 13.110, 14.378,18, 1611,69; DM 156.000, 150.400, 146.675,95, 1935,44; Frs — 1105, 1189,17; Sfrs 100.000, — 96.617,38, 1505,30; Lit — 920, 860,37, 1692,44; Lit STT 521, 575, 561,21, 944,19; Lit Gor. 370, — 370, 670,53; Hfl — 81.000, 920; Eg. Litg 2850, 2960, 2945,00, 241,87; Obr. dol. Avstr. — 6010, 5869,58, 1665,19; Obr. dol. Fin. 1200, 1100, 1164,04, 288,01; Obr. dol. Norv. 1350, — 1350, 350; Obr. dol. Grč. — 1575, 425; Obr. dol. Turč. 1110, 965, 987,95, 229,32; Obr. dol. Izr. 1420, — 1275,40, 325,13; Obr. dol. Arg. — 1150, 1150, 283,33; Obr. dol. SSSR — 1510, 483,33; Obr. dol. Madž. 1000, 990, 1087,95, 262,64; Obr. dol. Polj. — 1845, 515; Obr. dol. ČSR 2000, 1900, 1951,77, 543,92; Obr. dol. Belg. 1200, 710, 1365,85, 355,28; Obr. dol. Rom. — 741,83, 147,28; Obr. dol. Vahod. Nem. 1900, 1700, 1533,90, 411,30; Obr. dol. KINA — 4050, 4050, 382,14; Lit Koper 482, 460, 471, 851,25.

OPOMBE: številke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. tečaj v Zagrebu, 3. srednji tečaj FLRJ, 4. ažijo v odstotkih.

V primeru, da bi zaradi sedanjih političnih zapletov v Budimpešti gostja ne mogla dopotovati, bo isti večer izvajana »Tosca« z našimi solisti za abonma, predvidoma za red C. Zadevno obvestilo abonmentom bo objavljeno v časopisih. Za gostovanje bodo vstopnice v prodaji od ponedeljka, 5. novembra, ob 17 dalje. Vstopnina bo potem povrnjena, če bi gostovanja ne bilo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Turek, 6. novembra ob 19.30: Barillette-Grédy: »Perce.« Abonma Turek poldanski. Vstopnice so tudi v prodaji: ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanske.« Abonma LMS I. Sreda, 7. novembra ob 20: A. Camus: »Pravični ljudje.« Abonma TSS I. Četrtek, 8. novembra ob 20.30: Barillette-Grédy: »Perce.« Abonma TSS II. Petek, 9. novembra ob 20: A. Camus: »Pravični ljudje.« Abonma LMS II. Sobota, 10. novembra ob 20: Barillette-Grédy: »Perce.« Izven.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 7. novembra ob 20: J. Jurčič: »Sosedov sin.« ljudska igra. Red A. Vstopnice so tudi v prodaji. Sobota, 10. novembra ob 20: O. Wilde: »Idealni soprog.« Igra. Izven. Nedelja, 11. novembra ob 16: O. Wilde: »Idealni soprog.« Popoldanska predstava. Izven. Nedelja, 11. nov. ob 20: Jost Jurčič: »Sosedov sin.« ljudska igra, izven, večerna predstava. V Mestnem domu. Prodaja vstopnic v Mestnem domu. Rezerviranje telefon 32-860.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE
Turek, 6. novembra ob 16: A. T. Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi.« Red D in izven. Sreda, 7. novembra ob 16: A. T. Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi.« Zaključena predstava za gimnazijo Kranj. Sobota, 10. novembra ob 20: Ronald Dolderfeld: »Visok je zid.« Premiera. Izven. Refija Peter Malec k. g. Nedelja, 11. novembra ob 16: Ronald Dolderfeld: »Visok je zid.« Izven in za podelžje.

KINO

»STORŽIČ«: Ameriški film: »Balada o črnem zlatu.« Predstave ob 16, 18 in 20.

2 BLEDA

Italijanski film: »Turek Napolitane.« Predstava ob 20. V glavni vlogi Toto, Carla Campanini, Isa Barizza in Enzo Turko.

Z JESENIC IN OKOLICE

Od 2. do 9. novembra ima zdravniško dežurno službo na Jesenicah dr. Stanka Rosenstein, Javorniška pot.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
Četrtek, 8. novembra ob 20: Richard Nash: »Vremenski.« Premiera. Premierski abonma in izven. Petek, 9. novembra ob 16: Richard Nash: »Vremenski.« I. srednješolski abonma. Sobota, 10. novembra ob 20: Richard Nash: »Vremenski.« Sobotni abonma in izven. Nedelja, 11. novembra ob 15.30: Richard Nash: »Vremenski.« Nedeljski abonma in izven.

KINO
»UNION«: Nemški film: »Zgodba malega Muka.« Predstavi ob 18 in 20. »METROPOL«: Ital. film: »Kruh, ljubezen in ljubosumnost.« Predstavi ob 18 in 20.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»SVOBODA-TRBOVLJE II.«: Ameriški film: »Avstralski Robin Hood.«

SPREJMEMO

stalna dopisnika

za trboveljski okraj s sedežem v Trbovljah
in za kranjski okraj s sedežem v Kranju

Ponudbe z osebnimi podatki in popisom dosedanjih služb pošljite na uredništvo »LJUDSKE PRAVICE«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

Vojna pošta 3269 Ljubljana

Celovška cesta 5 (bivši velesejem)

bo prodala na LICITACIJI

netipizirana odpisana motorna vozila, in sicer:

Sanitetske avtomobile: »AUSTIN«, »ŠKODA« in »STEYER«
Specialne cisterne: »STEYER«
Različna spec. vozila: »RENAULT«, »OPEL BLITZ«
Kamione: »STUDEBACKER«

Licitacija bo 14. in 15. novembra: letos ob 8 uri. Prednost pri licitaciji imajo zdravstvene, gospodarske, družbene organizacije in zadrage. Interesenti morajo imeti pooblastila svojih ustanov in potrdilo Narodne banke o razpoložljivih denarnih sredstvih. Vozila so na ogled dva dni pred začetkom licitacije od 8. do 14. ure.

1478

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Slovenski film

»DOLINA MIRU«

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi John Kitzmüller. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Ameriški barvni film

Ona je vedela, kaj hoče

Tednik. Filmske novosti 43. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Dick Powell in Debbie Reynolds. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje. Danes zadnjikrat!

KINO »SLOGA«: Nemški film: »Stotnik in njegov junak«.

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »VIC«: Ameriški film: »Abbott in Costello v Tujski legiji«.

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje, za matinejo v kinu »Sloga« od 9 dalje.

KINO »SOCA«: Amer. film: »Abbott in Costello v Tujski legiji«.

Predstave ob 15, 17 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

»LJUBIM MELVINA«

V glavni vlogi Donald O'Connor in Debbie Reynolds. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat. Jutri ameriški barvni film »Beau Brummell«.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»Rumeno nebo«

V glavni vlogi Anne Baxter in Gregory Peck. Predstavi ob 16 in 18. Zadnja predstava odpade. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

OPOZORILO

računovodstvom gospodarskih organizacij

Naše podjetje bo tudi letos izdalo vse:

1. OBRABE ZA IZDELAVO ZAKLJUČNIH RACUNOV ZA 1956 za vse panoge gospodarske dejavnosti.

Platnice za bilanco so iz polivinila s patentnimi vijaki in vmesnimi kartoni.

Platnice za bilanco so izdelane iz trde lepene v polplastu s patentnimi vijaki in vmesnimi kartoni.

Opozorilo: v enem kompletu je po en izvod vsakega predpisane obraza z eno platnico ali platnico po izbiri iz polivinila ali trde lepene. Možna je naročiti po 5, 10, 15 ali več kompletov, vendar pa vselej zaokrožiti na pet kompletov.

2. NAVODILO S PREDPISI ZA IZDELAVO ZAKLJUČNIH RACUNOV ZA LETO 1956 s komentarjem predpisov, razpisov, pojasnil in izdelanih primerki bilanc za trgovino, industrijo itd.

Pri izdelavi navodil bodo sodelovali naši znani strokovnjaki: Mihajlo Šekić, Nenad Butaš, Blažja Pajović, Slavko Lisavac, ing. Mihailo Puletić in drugi v redakciji ing. Božidarja Rajeja.

To veliko in zelo iskano izdajo je prej izdajal »Tehnološko-ekonomski biro« v Zagrebu, v prihodnje pa bo z znatnimi dopolnili izhajalo kot izdaja našega podjetja.

Naročila za komplete za zaključne račune (z oznako vrste platnice), kakor tudi za navodila, tako pošljite na naš naslov, da bi lahko zagotovili potrebne količine obrazcev.

Knjigarnam dajemo 15% popusta s franco dostavo. — Zahtevajte najnovejši katalog obrazcev naše izdaje!

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA« založniško tiskarsko podjetje, Beograd, Prilaska ulica 6.

Poštni predal 479.

ARHIVARJA

ZA UREJANJE
ARHIVA KLIŠEJEV

SPREJME UREDNIŠTVO »LJUDSKE PRAVICE«, LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6/III

ZAPOSILITEV

stalna ali honorarna

DELO V POPOLDANSKEM ČASU

POSTNI PREDAL LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA

številka 271 smo 1. novembra ukinili

LJUDSKA PRAVICA in LJUBLJANSKI DNEVNIK imata

odslej poštni predal št. 42

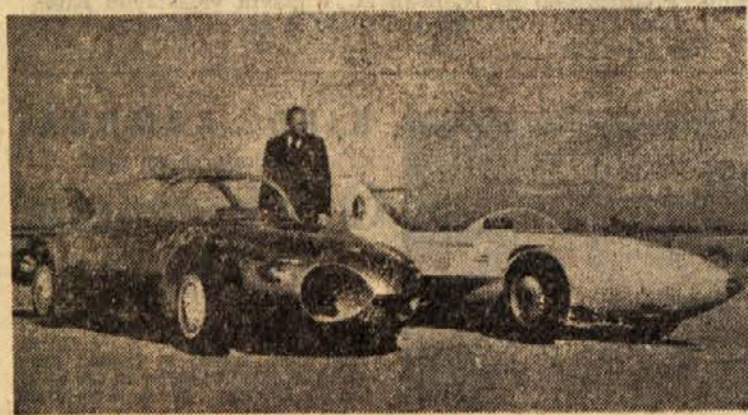
LJUDJE in kobilice

Lani in v začetku letošnjega leta praktično ni bilo napadov kobilic, v začetku oktobra pa so se pojavili veliki roji v vrsti severnoafriških dežel in so v trenutku »osvojili« vse prve strani tamkajšnjih listov.

Clovek se bori s kobilicami že od davnih dni, vendar so vlade

Avto za 99 centov

Pred kratkim je bila v nekem skladišču v New Yorku razprodaja starih vojaških avtomobilov. Najcenejši avto je kupil 75-letni farmar Everest Berdges, ki je stal dva dni v vrsti, dokler ni dobil dovoljenja za nakup avtomobila iz leta 1946 za ceno 99 centov!

SEN BODOČNOSTI

Na pariški avtomobilski razstavi je zbuja pozornost, nov ameriški avto »Firebird« (»Ognjeni ptič«), plinsko turbinski športni voz z najnovejšimi tehničnimi izboljšavami. Avto baje doseže hitrost 300 km na uro, doslej pa so izdelali samo poskusni model

Drobne ZANIMIVOSTI

BEST LET V NEZAVESTI

Na angleškem otoku Westerny, Rhode je pred kratkim umrla 17-letna Margaret Mackenzie, ki je že malone šest let ležala v popolni nezavesti. Leta 1961 je padla s kolese in si močno poškodovala lobanjo.

NAJSTAREJŠI UPOKOJENEC

V vasi Labinsk pod Kavkazom živi upokojenec Kurban Zahparov, ki se je rodil leta 1819. Ko mu je bilo 15 let, je začel pasti ovce, v tridesetih letih pa je postal obrtnik. Delo je opustil, ko mu je bilo 129 let.

Zahparov je živa zgodovina svoje vasi. Se vedno ima dober spomin in rad pripoveduje o dogodkih iz karške vojne. »Moj oče je doživel 128, del pa 140 let. Upam, da bom tudi jaz dosegel to starost,« pravi o sebi in svojih ljudeh.

ODKRILI SO FARAONSKO SVETIŠČE

Blizu Luksorja izven tehnškega grobišča so našli pri Memnonih kipih doslej neznan faraonsko svetišče. Po najdenih napisih in po dveh kipih faraona Amenofisa sklepajo, da so to svetišče zgradili za njegovo vladavine. Prve raziskave kažejo, da je zavzemalo svetišče z okolico okoli 100 ha.

REKLAMNA ŠTEVILKA 4711

Neka parfumerija v Kölnu že leta prodaja kolonjsko »vodo znanka« 4711. Pred dnevi je začelo prevladati neko podjetje svoje proizvode z novimi vozovi, na katerih je bila kot reklama telefonska številka 4711. Parfumerija je vložila tožbo, češ da je ta številka z znanim zaščiteno znamko njenega proizvodnega predmeta. Sodišče je ugodilo pritožbi parfumerije.

DAN VARNEGA PROMETA

Na Holandskem so imeli pred kratkim dan varnega prometa, prav tistega dne pa je bilo več prometnih nesreč kot katerikoli dan v letošnjem letu. Prometne nesreče so zahtevale 12 smrtnih žrtev, 18 ljudi pa je bilo hudo ranjenih.

TELEVIZIJA NA MAGNETOFONSKEM TRAKU

Novost v televiziji je nov magnetofon, s katerim je mogoče prenašati televizijski program po vsakem sprejemniku. Izum so v laboratorijih že izpopolnili, vendar se bo začela serijska proizvodnja teh trakov šele čez štiri leta. Takrat bo napočila v sestavljanju televizijskega programa nova doba, ker bo mogoče televizijski program posneti na magnetofonski trak ter ga oddajati in ponavljati v vsakem dnevnem času. Od tega izuma si obetajo tudi boljše sodelovanje filma in televizije.

»DIVJI ZAKON« JE NA BAVARSKEM KAZNIV

Bavarski parlament je sprejel nov kazenski zakonik, ki bo začel veljati ob novem letu. Med drugim določa ta zakon kazni za ljudi, ki žive na koruzi. Neki član svobodnih demokratov je izjavil, da ta zakon ne bo preprečil konkubinata, ki je privilegij premožnih ljudi, in da ta zakonska določila samo pospešujejo ovaštvo.

nekaterih evropskih dežel organizirale šele pred 37 leti v Londonu ustanovo za obrambo pred kobilicami. V tej ustanovi se zbirajo podatki o rojih in o sredstvih za uničevanje te nadloge. Sodelovanje številnih dežel je dalo zanimive rezultate. Znano je, da se navadna kobilica z naših travnikov spreminja v tako imenovane potniške kobilice, medtem ko so poprej menili, da gre za posebno vrsto. Se vedno pa ni znano, zakaj se kobilice začno seliti, strokovnjaki pa so ugotovili žarišča, kjer se zbirajo roji kobilic.

Dr. Uravov je prvi dokazal, da so navadne kobilice in pa one, ki napadajo v rojih, različne in različne iste živalske vrste. Znanstveniki so začeli proučevati

vprašanja, zakaj se kobilice zbirajo v rojih, ki požro vse, na kar naletijo. Za sedaj natančne ugotovitve še niso znane, dobro pa vedo, kje se zbirajo ti veliki roji kobilic; to je velikega pomena za obrambo pred njimi.

Tako imenovane potujoče kobilice so znatno večje od navadnih, pa tudi krila imajo bolj razvita. Nekateri znanstveniki domnevajo, da vplivajo na rast kobilic sončne pege, drugi pripisujejo to preobrazbo zemeljskemu magnetizmu, zadnje čase pa je čedalje več naravoslovcev, ki menijo, da začno te žuželke iz neznanih vzrokov ob določenem času proizvajati znatno več hormonov kakor sicer. Vse to so seveda domneve.

Največ uspehov so dosegli doslej pri ugotavljanju krajev, kjer doživljajo kobilice omenjeno spremembo. Na področjih »rojenja« začno navadne kobilice odlagati množico jajčec, iz katerih se kmalu razvijejo bube in nato mlade kobilice. Ker jih je mnogo skupaj, jim kmalu zmanjka trave in sploh hrane, zato se v rojih odpravijo drugam. Na svoji poti uničijo vse, kar je zeleno.

Ker so kraji, kjer roje te kobilice, že dobro znani, uničujejo legla s petrolejem, kavstično sodo in z aldrinom, novim sredstvom za uničevanje mrčesa.

V tem delu so dosegli velike uspehe, nekaj »rojišč« pa je v pustih pokrajinah, zlasti v Sahari, torej na področjih, ki niso naseljena in jih je težko nadzorovati. Prav tak roj iz puščave,

ki ga niso opazili o pravem času, se je pojavil pred kratkim v Sudanu in na področju Čada.

Številna naselja v indijski Bengaliji so bila poplavižena zaradi močnih naliivov. Precej domiselnosti v splošni stiski je pokazal prebivalec mesta Nabadvip, ko je moral prepeljati svojo ženo z bolnim otrokom v najbližjo bolnišnico. Iz kosov lesa in starih bencinskih sodov, katerih stranske plošče je zbral, se je napotil z družino po poplavljeni ulici k zdravniku

Športne tekme na mesecu 120 LET ČUDNE ZNANSTVENE MISTIFIKACIJE

Pred dnevi je minilo 120 let, odkar se je primerila ena največjih znanstvenih mistifikacij v zgodovini. Se vedno ni jasno, ali je šlo za navadno potegavščino, ali za zavestno prevaro ali pa za fantazmagorijo blazneža. Posebno zaradi tega ne, ker je za vso zadevo stalo ime velikega znanstvenika in astronomske avtoritete tistega časa sira Johna Herschla! Pač pa je res, da poročil ni pisal sam, temveč njegov sodelavec Grant in jih je Herschel samo podpisoval.

Vsa stvar se je začela, ko je Britanska akademija znanosti omogočila znanstveniku nakup

izredno močnega teleskopa in mu naročila, naj razišče situacijo na Mesecu. Kot najbolj ugodno mesto za opazovanje so izbrali rt Dobre nade, skrajno južno točko Afrike.

Listi so bili takoj polni senzacij — saj so imeli o čem pisati!

Pojavila so se namreč poročila, da so na Mesecu odkrili znake življenja. Herschel je baje opazil bazaltne stene, obrasle z

rdečim cvetjem, in velik gozd dreves, podobnih cipresam. Morske obale na Mesecu so bile pokrite z belim peskom in obdane z velikimi stenami. Na nekem hribu je opazil čredo čudnih živali modre barve in z dolgimi rogovi na glavah.

Nadaljnja poročila so bila še bolj senzacionalna. Herschel je opazil velika živa bitja s krili, ki pa so se razlikovala od vseh ptic, kar so jih poznali dotlej. Ta bitja so bila podobna ljudem. Brž ko so se spustila na tla, so hodila po dveh nogah, in sicer baje zelo slovesno. Takoj so jih tudi poimenovali, rekli so jim »vespertili« — razliko od »selenitov«, ki so bili višje razviti in so imeli belo kožo, živahen pogled, skodrane plave lase in nenavadno blage poteze na obrazih! Tudi ti so bili opremljeni s krili...

Toda Herschlu še ni bilo dovolj. Med nadaljnji »opazovanji« s svojim teleskopom je prisostvoval športnim tekmam na Mesecu in verskim obredom »selenitov«. Proučeval je njihovo družinsko življenje — uspelo mu je celo opazovati njihove najintimnejše posebnosti!

Seveda spočetka nihče ni podvomil o senzacionalnih znanstvenih »odkritjih«, saj je bilo ime Herschel zagotovilo za popolno znanstveno verodostojnost. Navsezadnje pa so se francoski znanstveniki vendarle streznili in objavili članek, v katerem so podvomili o pristnosti senzacionalnih poročil.

Potem se je zadeva kmalu končala. Ljudje so spoznali, da jih je Herschel strahovito potegnil. Toda v sodni razpravi, ki je sledila, znanstveniku niso mogli do živga. Izgubil je seveda svoje znanstveno ime, vendar mu je ostala prijetna zavest, da je nagel svet, kot ga ni pred njim še nihče! Ali pa je morda sam verjel v svoja »dognanja«?

Na Kamčatki, polotoku na skrajnem severozhodu azijske celine, je vrsta ognjenikov. Posnetek kaže enega največjih vulkanov v Avazijski skupini, pod pobočjem pa je del geološke odprave, ki je na tem področju letos poleti ugotavljala zemeljski sestav in iskala rudna ležišča

Institut za očne bolezni

Pisemski ovitek s poštnim žigom »Peking« so uvrstili v arhiv instituta za očne bolezni v Odesi pod številko 130.000. Toliko pisem je ta institut dobil v enajstih povojnih letih. Njegov vodja akademik Vladimir Filatov je

znan kot velik specialist za zdravljenje očesnih bolezni. Pisma, naslovljena na akademika Filatova, prihajajo iz Pariza, Londona, Berlina, Prage, Hanoja, Kaira, Melbourne in New Delhija. Pred kratkim pa so prejeli sporočilo, da so v glavnem mestu Japonske ustanovili znanstveno društvo »Profesor Filatov«.

Prof. Filatov je ustanovitelj oftalmološke šole, ki je dosegla velike uspehe pri presajevanju roženice in terapiji tkiva, kar vrača vid ljudem, ki so oslepli zaradi sušenja oči. Nova metoda terapije tkiva je omogočila, da so povsod po svetu opustili stare nazore o neozdravljivosti vrste očesnih bolezni.

PREBRISANOST VREDNA DENARJA

Znameniti francoski slikar španskega porekla Pablo Picasso je opazil, da ima njegov sinko vselej dovolj denarja. Nemalo pa je bil presenečen, ko je izvedel, od kod otroku denar. Njegov naslednji sin je namreč prodajal avtograme »Pablo Picasso«, vendar pa je moral znameniti slikar priznati, da to ni bilo nepošteno delo. Tudi njegov sin, ki baje prav dobro riše, se imenuje Pablo.

TELEVIZIJA na Čkoslovaškem

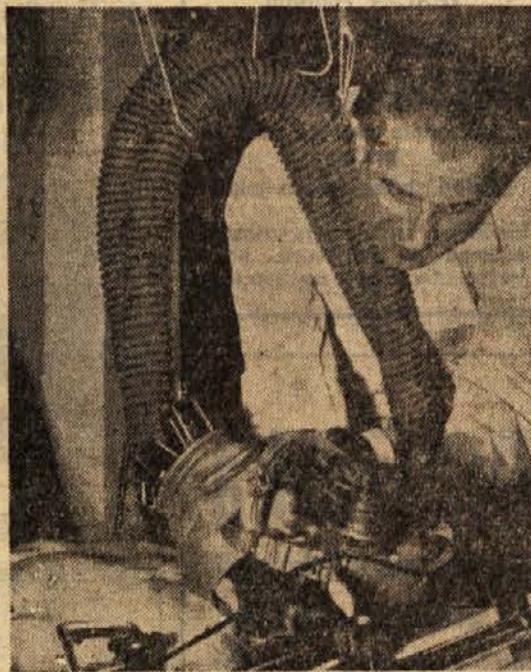
Na Čkoslovaškem so se začele pred 30 leti redne radijske oddaje z izvedbo Verdijeve opere »Traviata«. Čkoslovaški radio je pred kratkim praznoval ta jubilej s posebno proslavo, ki se je končala z otvoritvijo nove televizijske postaje v Bratislavi.

To bo že tretja televizijska postaja na Čkoslovaškem (dosedanj sta v Pragi in Ostravi). V Bratislavi pa nameravajo zgraditi tudi središče za pripravljanje in izvedbo slovaškega nacionalnega televizijskega programa, ki bo imel štiri studije za črno-belo televizijo. Po pisanju bratislavkega lista »Pravda« pa televizijske kamere, ki jih imajo na Čkoslovaškem, niso dovolj občutljive in so zato potrebni zelo močni žarometi. Zaradi tega morajo umetniki, ki delajo za televizijo, prenašati na odru oziroma v snemalnih prostorih hudo vročino, ki včasih tudi presega 40 stopinj Celzija.

Na Čkoslovaškem je zdaj 53 tisoč televizijskih naročnikov, domnevajo pa, da se bo njih število v prihodnjih štirih letih zvišalo na 700.000, tako da bo vsak šestnajsti prebivalec imel televizijski aparat.

Dinosaurius na Kitajskem

Po sporočilu pekinškega radia so našli kitajski geologi velikanski okostje dinosaurusa v pokrajini Singkiang. Iskali so nafto, pri tem pa so našli na okostje, ki je dolgo 10 metrov in popolnoma ohranjeno. Okostje dinosaurusa je eno najstarejših, saj je žival živela pred približno 150 milijoni let.

Tudi Nemci so se vsestransko pripravili na letošnje olimpijske igre v Melbournu. Svoje tekmovalce so pregledali z najrazličnejšimi sodobnimi instrumenti. Med drugim so ugotovili prostornino pljuč, sposobnost presnavljanja kisika in ritem dihanja, predvsem pa srce in krvni pritisk. Vsi športni tekmovalci po vrsti so morali v »mučilnico« prof. Reindela, ki že vsa povojna leta tako pregleduje vrhunske tekmovalce v državnem športnem inštitutu

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ
MILAN MAVER

25. Tujec je prilezel iz skrivališča. »Ivan, moral boš popraviti vodovod,« je rekel. Očka ga je začuden pogledal: »Zakaj?« »Čev pušča. Prav gotovo sem dobil strahovit prehlad. Nisem se smel ganiti, voda pa mi je kapljala natanko za vrat,« je rekel tujec in si z brisačo, ki je visela ob umivalniku, segel za srajco. Očka je zaprl pokrov in postavil linolej nazaj na njegovo mesto, pa planil v glasen smeh.

26. Natočil je tujcu kozareček žganja: »Na, zoper prehlad!« Tujec ga je naglo zvrnil in postavil kozarec na mizo: »Se enega, na zdravje karabinjerjem, da bi vedno in povsod preiskovali s takim uspehom, kot so danes tu, hahaha!« Izpila sta vsak svoj kozareček, potem pa je očka rekel Janezu: »No, zdaj pa pojdi sedet na stopnice. Če kdo pride, veš kaj moraš storiti. Italijani se mogoče vrnejo, pazi dobro!«

27. Ko se je zmračilo, je tujec odšel. Sel je po stopnicah mimo Janeza, kot da ga sploh ne pozna in ga še nikoli ni videl. »Si si zapomnil obraz tega tovariša?« je očka vprašal Janeza pri večerji. »Dobro. Jutri bomo vsi trije soboslikarji. Zbrati mora neke podatke, pa bova šla še midva z njim. Ob sedmih jutraj te bom zbudil. Jaz pridem pozneje za vama. No, zdaj pa spat, ti neumni neprevrženi listkar!«